Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 156. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 15, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 15-го СЕРПНЯ 1996 р. Ч. 156. РІК CIII.

ВИКРИВАЮТЬ ЧОРНОБИЛЬСЬКІ МАХІНАЦІЇ

Київ. — Народні депутати України Григорій Омельченко, Анатолій Єрмак та Микола Хомич, які є членами парляментарної Комісії в справах боротьби з організованою злочинністю, опублікували в "Голосі України" велику статтю про нові факти довколачорнобильських зловживань, виявлені їхньою комісією.

Досі не з'ясовано, пишуть вони, куди поділося 200 тонн ядерного палива з зупиненого енергоблоку, невідомо також, чому половина потерпілих від аварії на ЧАЕС живе й далі на забрудненій території, тим часом як житла для переселенців в Україні збудовано — принаймні, за паперами — у півтора рази більше від потреби.

Депутати наводять численні факти розкрадання будівельних матеріялів, призначених для переселенців, перепродажу гуманітарної допомоги, незаконного оформлення пільгової чорнобильської інвалідности та пільгових посвідчень учасникам ліквідації катастрофи на ЧАЕС, а також так званого "нецільового використання бюджетних коштів" — коли чорнобильські гроші не йдуть за призначенням, а обертаються в "дружніх" комерційних банках або ж тратяться на люксусові авта, меблі та інші речі для довколачорнобильської номенклятури.

Особливо шкідливою автори статті вважають діяльність "Союзу Чорнобиль" та інших "благодійних" організацій такого типу, які використовують надані їм державою пільги для безмитного завезення в Україну тютюнових і горілчаних виробів та інших високоприбуткових товарів. Не такий "благодійності" держава щомісяця втрачає 12-15 трлн. карб. (60-80 млн дол.), а головне — що справжні чорнобильці майже нічого від цієї "благодійности" не мають.

Головним парляментарним опікуном цих "благодійників" автори статті називають голову Комісії в справах захисту населення від наслідків

(Закінчення на стор. 3)

Іран оскаржує ЗСА

Тегран, Іран. — Представник іранського міністерства закордонних справ Махмуд Мохаммаді повідомив, що уряд його країни подав до Міжнародного суду в Газі скаргу на З'єднані Стейти Америки у зв'язку з тим, що американський Конгрес вирішив виділити 20 млн. дол. для проведення таємних операцій проти Ірану.

„ЗСА своїми діями не тільки порушують міжнародні закони, але й точки альжирської угоди про невтручання, підписаної між Америкою та Іраном у 1981 році",— сказав М. Мохаммаді. Він поінформував, що парлямент Ірану у відповідь на рішення американського Конгресу, також виділив 16 млн. дол., „щоб забезпечити надійну противаґу американським плянам і унеможливити протиіранські авантюри".

Тим часом розвідка ЗСА все більше схиляється до версії, що до червневої терористичної акції в Савдійській Арабії, у висліді якої загинуло 19 американських військовиків, причетна ливанська екстремістична організація Гезболла, яку фінансує і вишколює Іран. Терористична діяльність Гезболли триває вже понад 10 років і тепер саме вона є головною перешкодою до встановлення миру на Близьому Сході.

Єрусалимська газета „Маарів", покликуючись на ізраїльські дипломатичні джерела, стверджує, нібито американці готові заатакувати ракетами Іран, якщо дістануть неспростовні підтвердження причетности Гезболли до терористичної акції в Савдійській Арабії. Тиждень тому секретар Департаменту оборони З'єднаних Стейтів Америки Вілліям Перрі остеріг, що Адміністрація ЗСА вживе „рішучих заходів" проти будь-якої країни, яка заохочує тероризм, не рахуючись з людськими жертвами.

А. Лебедь прилюдно засудив війну в Чечні

Москва. — У понеділок, 12-го серпня, після таємних переговорів з провідниками чеченських повстанців повернувся Алєксандер Лебедь, новий дорадник президента Бориса Єльцина для справ національної безпеки.

Він повернувся жахливо вражений та лютий, але його злість не була спрямована в сторону ворога — чеченських повстанців, але в сторону своїх же таки російських бюрократів, які відповідають за політику воєнних дій у Чечні. На пресовій конференції він не тільки проявив свою злість, але дуже яскраво представив жахіття, в яких російським воякам приходиться воювати. А. Лебедь сказав, що російські вояки в Чечні є „голодні, завошивлені та не вдягнені", і підкреслив, що вони є тільки „гарматним м'ясом", їх треба негайно звідтіль забрати „з гуманітарних причин".

У своєму звідомленні перед засобами масової інформації А. Лебедь не пожалів слів гострої критики та сарказму для працівників міністерства державної безпеки, називаючи їх невідповідальними і підкупними, а Москвою призначений чеченський уряд брехунами. Одинокі слова похвали він спрямовував у сторону чеченських повстанців. На його думку припинення боєвих дій можна осягнути до 14 годин і воно є конечним для того щоб зупинити непотрібну загибель російського війська.

Ще торкнувся А. Лебедь також різних позаку-

(Закінчення на стор. 6)

Конвенція проходить в дусі єдности

Сан Дієго. — Тут у понеділок, 12-го серпня, в дусі єдности розпочато конвенцію Республіканської партії. Всі дотеперішні внутрішні непорозуміння, що торкалися окремих спірних питань було відсунено на задні пляни, а прийнято єдину спільну програму Республіканської партії.

Для осягнення показу цієї єдности приєдналися всі ті, що досі обороняли право на свої окремі погляди та в ім'я загальної партійної єдности погодились це продовжувати в інших не конечно конвенційних обставинах. До таких належали Патрик Б'юкенан, який таки підтримав кандидатури Роберта Дола та Джека Кемпа, а також один із промовців, ген. Коллін Повел, який ясно сказав, що не погоджується зі строгістю у справі абортів.

Для осягнення показу партійної єдности організатори підібрали не тільки добрих промовців, але також і тему, метою котрої було виявити світлу минувшину Республіканської партії в особах колишніх президентів. Особисто виступили колишні президенти Джерралд Форд і Джордж Буш, а в імені хворого Рональда Регена говорила його дружина Ненсі.

Аналітики уважають, що республіканцям таки вдалося досягнути партійної єдности на цій конвенції, а тепер мають вільну руку до праці в остремлінні до їхньої головнеї мети — обрання їхнього кандидата Президентом ЗСА.

Китайські комуністи втручаються в релігійне життя

Пекін. — Центральний комітет Комуністичної партії Китаю зобов'язав лідерів релігійних конфесій „боротися проти спроб ворожих сил вестернізувати і розколоти країну".

Ван Чжаого, відповідальний функціонер китайського ЦК, висунутий на керівний пост Денг Шіяопінгом, зібрав керівників релігійних громад північносхідного Китаю і від імені партійної верхівки країни остеріг, щоб релігійні діячі не сміли брати участи у діяльності адміністративних, юридичних і навчальних установ, а також щоб не втручалися у „проблеми шлюбу". Ішла мова і про унеможливлення „релігійних привілеїв, які давно скасовані".

Західні спостерігачі у зв'язку з цим висловлюють припущення, що комуністичний Китай, модернізуючи свою економіку, надалі залишиться суспільством, де панує тоталітарна ідеологія.

П. Лазаренко обіцяє обмежити імпорт комбайнів

Херсон. — Намагаючись підкрипити розмови про захист українських виробників ~~дійсними кроками~~, прем'єр-міністер Павло Лазаренко заявив 12-го серпня, що Україна більше не буде ввозити готові зернозбиральні комбайни з-за кордону, повідомила УНІАР.

На зустрічі з працівниками акціонерного товариства „Херсонський комбайн", яка відбулася у рамках поїздки прем'єра по південних областях з метою вивчення ситуації із збиранням зерна, він пообіцяв, що Уряд поставить на ввозі імпортних комбайнів митні бар'єри. П. Лазаренко також повідомив, що Кабінет Міністрів заохочуватиме чужоземні фірми, які створюватимуть спільне виробництво зернозбиральних машин в Україні. Очевидно йдеться про часткове чи повне звільнення їх від податку.

Минулого місяця в газеті „Ню Йорк Таймс" опубліковано статтю про продаж Україні понад 1,000 комбайнів американської фірми „Джан Дір". При чому ці машини передано державній компанії „Украгробіржа", звідки вони мають бути розподілені переважно по колгоспах, залишаючи приватних фармерів дослівно з одними серпами.

Крім явної підтримки скорумпованої колгоспної системи, ця операція завдала також шкоди українським виробникам. Українська преса писала, що для запуску в серійне виробництво зернозбирального комбайну „Славутич", збудованого на дніпропетровському „Південмаші" та виготовленого експериментально в Херсоні, потрібно було 10 трлн. карбованців у той час, як закуп комбайнів з Америки обійшовся Україні втричі дорожче.

Така „турбота" про чужоземного виробника є нерідко вигідна номеклятурі, яка гріє на цьому руки, писали українські газети. Адже завжди легше заробити гроші одним розчерком пера, підписавши відповідні контракти, ніж розвиваючи в поті чола власне виробництво.

Військова парада в День Незалежности має бути величавою

Київ. — Незважаючи на те, що у київському небі не буде військових літаків, а Хрещатиком не пройдуть танки, третя в незалежній Україні військова парада з нагоди Дня Незалежности відбудеться на високому організаційному і величавому рівні, повідомила 12-го серпня УНІАР, покликаючись на військового коменданта Києва генерал-лейтенанта Миколу Забілого.

24-го серпня о 10-ій годині ранку понад 5,000 вояків, які представлятимуть усі роди військ України, почнуть похід з майдану Незалежности вулицею Хрещатик, сказав М. Забілий на пресконференції в Міністерстві Оборони. Повз киян, що зберуться по обидва боки вулиці, маршуватиме 16 батальйонів, серед яких будуть представники військових академій та інститутів. Візьмуть участь у параді і моряки Севастопільського Військово-Морського Інституту.

Київський комендант повідомив, що тепер усі учасники паради проводять щоденні тренування у своїх частинах. 16-го серпня має відбутися загальногарнізонне тренування на злітно-посадочній смузі авіяційного заводу ім. Антонова. Дві останні генеральні проби пройдуть ввечорі 20-го і 22-го серпня на Хрещатику.

СОУ підтримує реформування війська

Київ. — Голова Спілки Офіцерів України, депутат Верховної Ради полковник Вячеслав Білоус заявив, що його організація не відступить від своїх головних вимог — українізації Збройних Сил та боротьби з корупцією й іншими виявами совєтчини в українському війську.

Попри утиски й переслідування, яких зазнавали члени СОУ за часів Шмарова і Радецького, чисельність організації сягнула 15,000 осіб. Новий осередок СОУ створено зокрема в Академії Збройних Сил України, очолив його генерал Микола Цибуленко. До СОУ прийнято нещодавно трьох народних депутатів — Віктора Шишкіна, Михайла і Василя Костецьких, котрі є старшинами резерви. Таким чином, СОУ має у Верховній Раді 14 депутатів.

В. Білоус висловив сподівання, що новий міністер оборони України Олександер Кузьмук зуміє навести лад в українській армії. Зокрема, для цього слід чимскоріше вивести військову прокуратуру з підпорядкування Міністерству Оборони. Щоб військові юристи були по-справжньому об'єктивними, вони не повинні отримувати військових звань від міністра оборони, а помешкань — від начальників гарнізону, — вважає голова СОУ.

Що ж до розмов про непотрібність СОУ, яка, мовляв, уже виконала свої функції в справі створення Збройних Сил України, то такі розмови, на думку В. Білоуса, передчасні. "Це ще не ті Збройні Сили, — сказав він, — про які ми, українські офіцери-патріоти, мріяли на перших з'їздах своєї організації".

В Гартфорді завершено підготову до свята незалежности

Гартфорд, Конн. (О. П.). — Громадський комітет об'єднаних організацій Гартфорду і околиці, який очолив Олександер Пришляк і до якого входять представники всіх місцевих організацій, провів належну підготову до відзначення 5-ої річниці проголошення незалежности України. Вислано листи-запрошення до губернатора стейту Коннектикат Джана Г. Ровленда, мейора міста Гартфорду Майкла Пітерса, сенаторів Лібермана і Дадда, конгресменів Кеннелі, Джансона і Гейденсона, представників стейтових організацій литовців, поляків, естонців, латвійців та інших. Святочний обід з мистецькою програмою відбудеться в неділю, 25-го серпня, о год. 1-ій по полудні в залі Українського Народного Дому в Гартфорді. Окре-

(Закінчення на стор. 6)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ГКУ ЗВИНУВАЧУЄ ВЛАДУ В ПОРУШЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

ДОНЕЦЬКЕ. — Партія Громадянський Конгрес України звинуватила українську владу в порушенні прав людини. Приводом для цього стало подання Донецького прокурора в Обласний арбітражний суд щодо необхідности заборонити діяльність донецької міської організації "Галузевий робітничий комітет" (страйковий комітет). Як сказано в поданні прокурора, "Галузевий робітничий комітет" підлягає примусовій ліквідації, як організація, що здійснює свою діяльність з порушення першої частини статті 4 та пункту 1 статті 32 про об'єднання громадян, а також загальновизнаних прав людини. Карне переслідування учасників страйків ГКУ розцінює як грубе порушення прав людини й має намір звернутися по допомогу до міжнародних організацій.

МІЖНАРОДНИХ ВПРАВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ СТАЄ БІЛЬШЕ

КИЇВ. — Українські вояки цими днями беруть участь аж у двох багатонаціональних військових навчаннях у рамках програми НАТО „Партнерство для миру" — на суші в ЗСА і на морі біля берегів Болгарії. Від 12-го до 30-го серпня українські морські піхотинці в порті Кемп-Лежун в стейті Північна Каролайна випрацьовують з представниками 17 інших країн спільні дії щодо підтримання миру в „гарячих точках". Вони, зокрема, вдосконалюють взаємодію під час десантування з повітря і моря, евакуації і охорони втікачів, блькування та невтралізації терористичних груп, подолання різних перешкод у складних умовах. А в морських навчаннях „Бриз-96", що відбуваються в Чорному морі від 10-го до 16-го серпня, бере участь малий протичовновий корабель „Богдан Хмельницький", штаб якого очолює заступник командувача Військово-морських сил України контр-адмірал Олексій Риженко. Метою цих навчань є зміцнення довір'я у чорноморському регіоні, випрацювання спільних дій з флотами інших країн, а також участь у гуманітарних операціях під егідою ООН.

КДПУ ПІДТРИМУЄ ПРЕЗИДЕНТА І УРЯД

КИЇВ. — Політична рада Конституційно-Демократичної Партії України (КДПУ) у листі до Президента України Леоніда Кучми, голови Верховної Ради Олександра Мороза, прем'єр-міністра Павла Лазаренка і голови Адміністрації Президента Дмитра Табачника висловила підтримку діям Президента і Уряду, спрямованим на реформування податкової системи і введення приватної власности на землю. "Партія сподівається, — сказано в листі, — що майбутня програма Уряду не буде мати обтяжуючого для української економіки соціял-демократичного популізму". КДПУ висловила рішучий намір сприяти побудові капіталізму в Україні й закликала всі політичні партії і представників органів влади визначитися й публічно заявити про свої погляди і наступні пляни ліяльности.

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКА СПІВПРАЦЯ

КИЇВ. — Тут відбулося засідання спільної українсько-німецької комісії з питань співробітництва в галузі культури і науки. Керівники німецької делегації Горст Вінкельман і Олег Дяченко підписали протокол, у якому окреслено майбутню співпрацю у сферах шкільної та вищої освіти, вивчення мови партнера, культурного сприяння німецькій менщині в Україні, професійної підготови, книговидання, повернення культурних цінностей, кіно, архівів, театрів, виставок, музики, спорту тощо. Про свою співпрацю заявили також представники Націонал-демократичної партії Німеччини та Української Національної Асамблеї. Прес-аташе НДПН Карл Сінебілєр сказав, що його партія не виступає ні за комунізм, ні за соціялізм, а стоїть на центристських позиціях, підтримує зв'язки з дружніми націями, вимагає економічного порядку і виступає проти мультикультурного руйнування народів.

В АМЕРИЦІ

МЕДИЧНА ШКОЛА КОРНЕЛСЬКОГО університету цього року вислала повідомлення про прийняття 249 студентам із 7,603, які прислали прохання. З 249 прийнятих, 119 вирішили таки навчатися у медичній школі цього університету, що виявилося завеликим числом для керівництва медичної школи, яка має місце тільки на 101 до 104 студентів. Щоб цьому якось зарадити Гордон Фейрклот, мол., голова комісії вступів, розіслав усім 119 студентам листа, в якому пропонує першим 15, які зголоситься, однорічне безплатне навчання у медичній школі, якщо вони погодяться відкласти початок свого навчання на один рік. Покищо тільки п'ятьох студентів відгукнулося на цю незвичайну пропозицію.

НАМАГАЮЧИСЬ ЯКНАЙКРАЩЕ подолати швидкий ріст свого підприємства впродовж кількох минулих років, офіційні чинники нюйоркської біржі вирішили, що цьому конечно якось треба якнайшвидше зарадити. Покищо конкретних рішень в цій справі, крім одного, немає, а це єдине рішення відноситься до запевнення, що в ніякому разі ця історична інституція комерційного Ню Йорку не покине Мангеттену. Справа нового обертається довкруги питання будування чи винаймлення кончених більших приміщень.

У СВІТІ

УКРАЇНСЬКІ ТА ПОЛЬСЬКІ науковці відкрили в Україні досі ненарушений гріб скитського військового полководця з приблизно 1,000 золотих і срібних прикрас та зброєю. Гріб знайдено в центральній Україні, недалеко від села Рижанівки віддаленої 90 миль на південь від Києва. Знахідка є першою від 1830 року ненарушеною скитською могилою, заявив Юрій Болтрик з Українського Археологічного Інституту. Скити були кочовим плем'ям, що в давнину проживало на північ від Чорного моря та заснувало там сильне королівство, котре перестало існувати у третьому столітті перед нарodженням Христа. Ю. Болтрик зазначив, що в центральній Україні є багато скитських могил, але всі вони вже давно були пограбовані, тому це відкриття є справді небуденно щасливою знахідкою.

У БАГДАДІ, СТОЛИЦІ ІРАКУ, перебуває турецька урядова делегація, котра там шукає можливости покращання взаємовідносин між обидвома країнами, потрібних для здійснення плянів відкриття іракських нафтопроводів через територію Туреччини. Турецькі міністри юстиції Севкет Казан і освіти Мехмет Саглям виїхали з Йорданії через пустиню до Іраку на переговори, де згідно з словами міністра Казана буде обговорюватися „все, що відноситься до наших стосунків з Іраком".

ПОВІДОМЛЕННЯ ДО ЧЛЕНІВ З ВИПЛАЧЕНИМИ ГРАМОТАМИ

Час минає і минає Ваша нагода замінити Вашу виплачену грамоту на нову грамоту з одноразового вкладкою на підвищену суму забезпечення. Не відкладайте, а негайно присилайте Вашу пропозицію та гроші. Ця нагода не повториться. Програма додаткового забезпечення вже кінчається.

Головна Канцелярія УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Поминки за українським книговиданням

Здається, немає таких українських газет чи журналів, у яких би не писалося про катастрофічний стан української культури і, зокрема, української книговидавничої справи. Самі назви статтей на цю тему говорять за себе: "Літературна Україна" пише про "Перерваний політ", "Молодь України" — про "Мертвий сезон української книги", "Вісті з України" риторично запитують: "Дограємось до реквієму?" Можна б згадати й інші подібні публікації, але суть їх одна: колоніяльна недуга, якою здавен була вражена вся українська культура, за п'ять років незалежности не лише не вилікувана, а й у багатьох аспектах поглибилася.

І все таки, попри справді бездарну, байдужу політику Уряду в культурній (та й чи тільки культурній?) галузі, українське книговидання існує і має, зрештою, чималі здобутки. За останні п'ять років вийшло більше добрих книжок, ніж за попередні шість десятиліть. А тому й похоронні настрої, висловлені авторами згаданих і незгаданих тут статтей, є явним перебільшенням. Як і, зрештою, слова складачів торішнього Маніфесту української інтеліґенції про те, що українська книга становить сьогодні лише три відсотки видань і що такої русифікації України, як нині, ще не було. Очевидно — була, та ще й не така, — треба мати надто коротку пам'ять, щоб забути про сталінську, хрущовську та брежнєвсько-щербицьківську русифікацію України.

Не відповідає дійсності й наведена цифра три відсотки. Офіційно віце-прем'єр України Іван Курас заявив, що україномовна книга становить нині 40 відсотків, — маючи на увазі, правдоподібно, кількість найменувань. Коли ж ідеться про кількість примірників, то українські книжки видаються, звичайно, меншими тиражами, і тому становлять лише 20 відс. у загальній книжковій продукції.

Навіть якщо врахувати, що це співвідношення не є остаточним, бо не бере до уваги чималого книжкового імпорту з Росії, то й тоді отримати цифру 3 відс. неможливо. Хіба що обмежитися лише художньою літературою, котра для письменників, творців "Маніфесту", є справді тією сорочкою, що ближча до тіла.

Це правда, що з виданням української художньої літератури справи стоять найгірше — поперше, тому що ця література у масі своїй не є конкурентоздатною, а подруге, тому що знайти спонзора на такі книги куди важче, ніж на видання з культури, історії, філософії, політології чи народознавства. Але правдою є й те, що в жодній країні, крім, звичайно, комуністично-тоталітарних, уряд не опікується виданням сучасних письменників, справедливо вважаючи, що така допомога розбещує і принижує тих, хто її отримує, дискримінує тих, хто її позбавлений, і, зрештою, ображає простих громадян, платників податків, котрі воліють підтримувати того чи того автора особисто, купуючи його твори, а не передовіряючи цю підтримку (і свої гроші) урядовим службовцям.

Єдине, що може і мусить зробити уряд для підтримки національного книговидання, це встановити для нього сприятливу податкову систему, надати пільги продавцям національної книги та її спонзорам. В українських умовах це означає певну "позитивну дискримінцію" на користь української книги, своєрідну "підтримчу акцію" в західньому стилі, спрямовану на подолання наслідків колоніялізму, відродження пригнобленої культури та осягнення не лише формальної, а й реальної рівноправности україномовного населення в Україні.

Здійснити таку програму не буде легко, враховуючи опір лівої, російсько-шовіністичної частини парляменту, а також нехіть самого Уряду, більшість членів якого за все життя не прочитали, правдоподібно, й десятка українських книжок. А з іншого боку, навіть найкраща програма може бути зведена нанівець безпідставними вимогами письменницької номенклятури, котра звикла до державної пазухи й залюбки може перетворити державну підтримку культури на підтримку своїх малоталановитих писань.

Щоб пройти між Сціллою дикого капіталізму й Харібдою старого патерналістського комунізму, українська культура мусіла б мати надійний орієнтир — читача, глядача, слухача, словом — український народ, який потребує цієї культури і який її фінансово підтримує. А тим часом, хоч як мало видається українських книжок, українське населення проти цього не протестує, та й, правду кажучи, не спішить купувати того, що є. І так довго, як самі українці не підтримуватимуть свого книговидання, його тим більш не підтримуватимуть росіяни та малороси, які домінують і довго ще домінуватимуть у владних структурах.

Петро Часто

ВІН ІДЕ?

II

Але не тільки тому. Християнство натоді вже мало за собою 11 сторіч — був час увійти у глибини моральної самосвідомости, суспільної й індивідуальної, а що ця релігія первісно звернута до духовних основ, то зовнішньою стихією, нарівні з мусулманством, вона не могла себе виявити. Тому Хрестові походи як збройні акції, при всьому їхньому лицарському подвижництві, не могли бути вдалі. За тисячу успішних літ іслям опосів Піренеї, північ Балканського півострова, всю північну Африку і вже здавався сам собі непереможним.

Аж тільки коли в Реконкісті поєдналося внутрішнє зі зовнішним, релігійне з національним, патріотичним, еспанці героїчно зіпхнули маврів-мусулман з Піренеїв.

Европа переможно прийшла на Близький Схід без зброї — і то була вже Европа не ідилічних поривань, а науково-технічної, економічної вищости. Але не відразу. Для цього був потрібен Ренесанс з його підкресленою естетизацією природних підстав життя, природної сили і краси людини, далі потрібна була Реформація — додаткове розуміння релігії і релігійности, те розуміння, що розвело у різні боки державу і Церкву, зробило віру внутрішньою, заповітною, інтимною справою людини, і цим, з другого боку, посилило її власну відповідальність за себе і за світ, дало нову енерґію в освоєнні довкілля.

То була Европа секуляризована, Европа національно-державних інтересів, Европа нещадних змагань за ці інтереси. Відомо, що Наполеон у 1798 році захопив Єгипет, зовсім не будучи при цьому антимусулманином, а тільки щоб відрізати шлях британцям до Індії. Щось більшого — Наполеон був наставлення щиро промусулманського, а його генерали навіть попереходили в іслям. З таким наставленням французам легко було переконати єгиптян, що їхнім ворогом є не Франція, а мусулмани-турки та англійці.

І все ж араби, турки, всі інші мусулмани — то був цілком інший світ. Релігійна належність залишалася в ньому визначальним чинником, і він, цей чинник, спрацював у відповідний спосіб: релігійні інтереси мали пріоритет перед національними. Все зводилося до боротьби „вірних" з „невірними".

„Нерелігійна" европейська цивілізація, швидким темпом розвиваючи свій економічний, науково-технічний і військовий потенціял, до початку XX сторіччя завоювала мусулманський Близький Схід повністю— і не армією, не зброєю, а самою своєю присутністю там. А чужа присутність — це завжди порівняння, завжди зіставлення — свого і чужого. І на користь ісляму воно не свідчило. Керуючись інстинктом самозбереження, мусулмани зробили те, що й мусили були зробити: у своїй кризі звинуватили Захід з його модернізмом, а заодно з його демократією, суспільними інституціями та „споживацькою" ідеологією.

Окрім цього об'єктивізованого протистояння, в історії взаємин між Заходом і Сходом були, знаємо, й спеціяльно дражливі події. Досить згадати постання в Палестині, на історичній батьківщині давніх жидів, новітньої держави Ізраїль, що породило арабський спротив з його екстремістичним гаслом „Жидів — у море!". Або европейсько-ізраїльський напад на Єгипет у 1956 році, після того як Насер націоналізував Суезький канал, зневаживши інтереси західніх вкладників капіталу. Єгиптяни змушені були звернутися до ООН і під тиском міжнародної опінії британці з французами та жидами забралися геть. Але в мусулманському честолюбстві залишилася рана: власними силами араби не змогли дати ради з напасниками.

Новий етап протистояння між Заходом і мусулманським Сходом почався з іранської революції 1979 року, очоленої Хомейні, лідером великого формату — його називають іранським Вашінґтоном. Проте Вашінґтон, напевне, ніколи не дозволив би собі такої кричущої непослідовности, як великий аятолла: щоб жити на Заході (в Парижі), користуватися його вигодами, його придатністю до нормального буття, і в той же час ненавидіти Захід. Ця непослідовність стала типовою для мусулманських радикалів, котрі мешкають в Европі чи Америці, складають там гроші в банках, вчать дітей у школах та університетах, і тримають камінь за пазухою.

Відразу треба сказати, що перемозі Хомейні немалою мірою посприяли не вельми талановитий американський президент Картер і демократична більшість Конґресу. Їм з їхнім ліберальним наставленням не подобався, бач, іранський шах Реза Пехлеві, не подобався його „авторитарний режим". Наївні щодо близькосхідньої дійсности, вони хотіли, щоб там виявили свою „демократичну" волю народні маси. Але ті маси вийшли не з-під закону Вашінґтона, а з-під приписів шаріяту. Диктатор-шах насправді був набагато більшим демократом, ніж фанатик-аятолла.

Хомейні негайно поставив усі крапки над „і", вибивши ґрунт з-під ніг західніх лібералів, які вбачали в іслямі іншу культуру, але все ж культуру, інші цінності, але все ж цінності. Для нього „іншого" не існувало. Ось витяг з його апологетичної книги „Ключ до таємниць": „Священна війна означає завоювання всіх немусулманських територій... Світ мусить зрозуміти, що всеплянетне панування Ісляму докорінно відрізнятиметься від панування інших завойовників, які були несправедливими, тиранічними і відкидали моральні і цивілізуючі основи Ісляму... Пророк був політиком. У деяких випадках обман необхідний для підтримання Ісляму і віри в цілому, без обману віра не може вижити... Одинадцять речей нечисті: моча, екскременти, сім'я, кості, кров, пси, свині, чоловіки і жінки немусулмани, вино, пиво і піт верблюда... Вино і всі інші задурманнюючі напої нечисті, але опіюм і гашиш — чисті...Чоловік, у якого витікало сім'я під час статевого акту з жінкою, яка не є його законною дружиною, і який знову вилив сім'я, злягаючи зі законною дружиною, не має права молитися, доки він спітнілий. Однак якщо він злягав спочатку зі своєю дружиною, а відтак з іншою жінкою, то він може молитися навіть спітнілий...".

З нашого погляду, це справді, м'яко кажучи, „інша" культура. На тлі цих висловлювань навіть Саддам Гуссейн виглядає диктатором досить нормальним, праґматичним, позбавленим хомейнівської загонистости. Вже не кажучи про більшість мусулман, яка, певна річ, не має нічого спільного ні з фундаменталізмом, ні зі злочинним екстремізмом і терором. Та, на жаль, моральний клімат в іслямському світі створюють саме фанатики, не даючи забути простим людям, що Аллах чекає від них чину і готовости до смерти.

Як же виживає Іран в умовах такого напруження? Чогось таки навчився Хомейні в еміґрації: він створив досить мудру ілюзію двопартійности, надавши іслямові, єдиному у своїй сутності, двоє нібито протилежних крил — радикальне і помірковане. Цілком досить, щоб і запал войовничий зберегти, і вчасно випускати пару зі суспільного котла, коли він занадто перегрівається. Тобто йдеться про гідну подиву практичну гнучкість ісляму.

Щодо Близького Сходу помилявся не тільки демократ Картер, але й республіканець Дж. Буш, який вважав, що перемога над Гусейном приведе реґіон Перської затоки до миру на базі „нового світового порядку". Невдовзі виявилося, що місце Іраку у наступі проти західньої демократії заступив Іран. А якщо дивитися на справу очима офіційної американської політики, то єдиним осередком західньої демократії на Близькому Сході є Ізраїль. „Іран — це наша найбільша загроза і наша найбільша проблема на Близькому Сході",— визнав Шімон Перез, недавній ізраїльський прем'єр. Перебільшення в його словах нема. Ось ще одна цитата з книгу Хомейні: „Першою підривною силою, що діє проти іслям-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

НЕСКОРИМИЙ ЛЬВІВ

Ольга Вітошинська, „Непереможний Лев", Лондон-Париж: Українська Видавнича Спілка, 1991, стор, 134.

I

Книга Ольги Вітошинської „Непереможний Лев" — значний і цінний вклад до новітньої історії Львова. Письменниця скромно назвала її повістю-хронікою. У ній вона по-мистецькому змалювала життєві явища 1939-44 років та глибоко їх розкрила. У книзі авторка виступає як свідок і учасниця подій та стверджує, що вони правдиві щодо „часу, місця і персонажів". Герої її повісти-хроніки взяті з дійсности. Одні з них серед важких обставин вийшли на Захід, інші залишилися в Україні, але найбільше їх загинуло у сибірських катівнях. Деякі з них названі власними іменами, інші приховані під псевдонімами, а події, як водиться, перейшли в історію.

Львів, як знаємо з історії, багато разів був окупований і руйнований нашими ворогами, але майже завжди проявляв мужність і вистоював, навіть серед найтрудніших обставин окупації.

22-го вересня 1939 року почалася нова трагічна сторінка в історії цього нескоримого міста. Тим разом окупували його совєтські війська. Три перші місяці окупації пройшли під знаком демонстративної українізації. У львівському маґістраті (орган міського самоврядування — В. Ж.) урядування велося українською мовою. Крамниці перемалювали свої написи (серед них появилися деякі смішні назви, як „міськптахопром" і подібні), вулиці пишалися новими іменами — Шевченка, Франка, Котляревського тощо. Одна за одною відкривалися українські школи з числами замість імен. Університет Яна Казимира перейменовано на Івана Франка. Централізовано усі підприємства, націоналізовано фабрики, а тим часом великі вантажні авта вже з перших днів окупації вивозили крам з приватних крамниць просто до потягів, що ішли на схід.

Одначе швидко і непомітно прийшли зміни. На вулицях почала спочатку несміливо, а згодом зухвало розпаношуватися незрозуміла населенню російська мова. На крамницях і установах почали з'являтися, мов гриби по дощі, „всесоюзні" написи російською мовою. Поляки й жиди, відчувши зміни, перестали вивчати „державну" українську мову та із запалом взялися за московську.

Львів із колишнім 350-тисячним населенням виріс раптом на півмільйонне місто, завдяки польським і жидівським утікачам з Польщі та масовому напливові „кадрів" з Москви.

А відтак по місту почали поширюватися чутки про виклики на Пелчинську вулицю, до НКВД, про арешти, про те, що викликані особи більше не поверталися. У додаток ночами почали вивозити людей на „транспорт". Однієї ночі вивезли 15,000, наступної — 25,000, а то й більше. Заповнювалися в'язниці і „переселенчі точки". Під „Бриґідками", старою в'язницею, і „Замарстинівом", новою, стояли довгі черги матерів, сестер, братів, дітей з передачами. Про побачення з ув'язненими, про адвоката, суд не було й мови.

У цей критичний час стероризованому населенню не залишалося нічого іншого, як перейти до мовчазного спротиву. І так сталося. Люди стали звертатися до Бога з надією на кращу долю, повернення рідних, зміну влади й постання вільної України.

Тим часом в Прилбичах впали перші жертви з роду Шептицьких. Загинули з большевицьких рук брат Митрополита Андрея Лев і його дружина. Цю трагедію гірко пережили Климентій та Митрополит. „Їхній біль злагіднів, — пише О. Вітошинська, — щойно під час молитви, яку обидва брати відмовили за спокій душі третього брата і його дружини, що стали першими жертвами 'визволеної' Західньої України" (стор. 19).

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

А спів і слава її — вічні

(З приводу появи нового диску С. Крушельницької)

SALOMEA
KRUSZELNICKA
BOITO • CILEA • MEYERBEER • VERDI
WAGNER • PUCCINI • UKRAINIAN FOLK SONGS
Pearl

Воно і здивує, бо неочікувана несподіванка, і втішить, хоч не стовідсотково, і оціниться як нове, корисне, бо прославне. Оце вперше видано майже всі співи нашої Соломії на новочасному компактному диску відомою фірмою історичних платівок Перл (Pearl) в Англії. Від першого погляду диск чинить досконале враження, бо вже на обкладинці довідкової книжечки срібної барви пишається у формі медальйона особливо ефектовний, прекрасний чорно-білий портрет цієї нашої найпершої співачки з літ її розквіту фізичного і мистецького. На жаль, нас дивує, а мусить і обурювати, що ви-давці-диваки, на п'ятому році української державної незалежности, не спроможні визнати чітко української національности нашої співачки. А це ж бо чинять інші задовго ще до нашої сучасної державности. Наприклад, „Короткий біографічний словник співаків" К. Дж. Куча і Л. Рименса, виданий у Швайцарії 1962 року. Це саме знайдемо і в Лексиконі, перекладеному на англійську мову і перевиданому в Ню Йорку — Філядельфії 1969 року. Воно ще і тому дивніше, що на цьому диску на національність Крушельницької вказують у буклеті країна її народження, Україна, і місцевість її смерти, Львів, та врешті 4 українські народні пісні. Ця „недобачливість" у такій країні, як Англія, дивує безмежно. Щодо національности Крушельницької то наше Міністерство культури повинно з'ясувати дещо для фірми Перл.

На щастя, на співочому мистецтві видавці визнаються куди краще. Отже, співи Крушельницької на диску розміщені у хронологічному порядку. І щоб не ушкодити старих записів, головно тембру голосу, легкий, технічний шурхіт залишено. Бо ж слухаючи платівки, ми завжди зосереджуємося передусім на голосі. А втім, цей диск не зовсім призначений для загального слухача.

Записування голосуспіву розпочалось із 1900-ми роками. І свою першу платівку наспівала наша співачка на самому початку цих вагомих світових досвідчень — 1902 році (фірма G&T). С. Крушельницька була в тому часі примадонною Варшавської опери. Перша її річ на платівці — твір І. Падеровського „Пісня дудара" з фортепіяновим достроєм. Вже в цій першій спробі голосово пісня звучить знаменито. Проте само собою, що нам марилося б почути радше звуки рідної пісні, до якої, як і до нашої державности, була, як знаємо, ще досить далека дорога. Дальшим наспіванням Соломії була арія з опери Монюшка „Галька", яку вона, теж за опінією польських джерел, співала неперевершено. Ще одну, поширену тоді пісню Ґріґа „Спів Сольвейґ" наспівала Крушельницька по-польськи. Та вже по-італійськи вивела арію з опери Пуччіні „Тоска". Своїм виконанням залишила наша співачка клясичний зразок інтерпретації цієї арії майбутнім поколінням. Її слухала і вчилась від неї і сама Марія Калляс. Як українська патріотка Крушельницька через політичні неполадки покидає Варшаву і її дальші оперові виступи та наспівування на платівки відбуваються в Італії, у Міляно, в 1906 році. Там же знаходиться, як відомо, світової слави театр-опера Ля Скаля, якої членом стає і Крушельницька.

Крім кількох італійських пісеньок і однієї французької, нові її записи — це арії: з опери Бойта „Мефістофель", де вона і досі дивує усіх віртуозністю техніки свого співу, та з опери Чілеа „Адріяна Лекуврер"; в цій арії з першого акту заблистіла Крушельницька непересічністю красоти звучання її голосу. В арії арій, з опери Верді „Сила призначення", полонить співачка кожного потрясаючою глибиною дівочого розпачу. Арія, на жаль, без закінчення, бо задовга на тодішню 4-цалеву платівку. Крім цього, арія дещо більше знищена, ніж інші, безконечним гранням любителів. Ще захопимось чудово вирізьбленою арією з менше відомої опери Каталяні „Ля Валлі". З 1907 роком знайдемо дуже корисну зміну в наспівуванні нашою співачкою композицій на платівки. А саме спів її розквітає уже в супроводі симфонічної оркестри. І зразу подивляємо першу арію з опери Верді „Аїди" й іншу, другу арію з опери Чілеа „Адріяна Лекуврер". Мелізми чи прикраси голосів — це спеціяльність Крушельницької, якими вона закосичує усі співи свої. В 1912 році обдаровує нас Соломія арією з нової опери Каталяні „Льореляй", а там і зміною стилю і новаторством, бо закарбовує речі Ваґнера. Драматичну і карколомну арію з опери „Валькірія": „Го-йо то-го!" та на переміну арію „Така сумна". Такі зміни не багато співачок можуть подолати. Ще зацікавить і схвилює нас арія з опери Пуччіні „Мадам Батерфляй", яка на прапрем'єрі в Ля Скаля провалилась. Однак її врятувала наша співачка своїм співом та інтерпретацією. Ще одна, майже неможлива до виконання, арія Селіки з опери Маєрбера „Африканка" закінчує оперові речі на цьому диску.

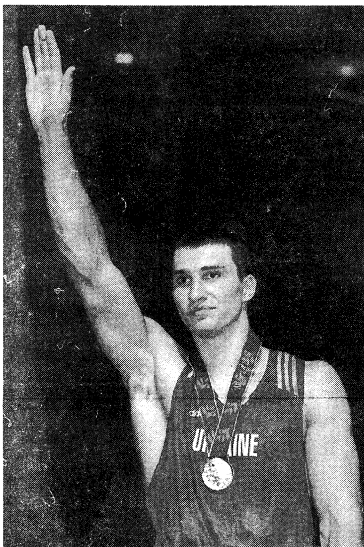
Закінчують диск чотири наші чудові народні чічки-пісні в супроводі

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА В ПЕРШІЙ ДЕСЯТЦІ ОЛІМПІЯДИ В АТЛАНТІ

Лілія Подкопаєва

Володимир Клічко

В неділю, 4-го серпня 1996 року, у вечірніх годинах відбулася святочна церемонія закриття XXVI ювілейної Олімпіяди в Атланті. На головному олімпійському стадіоні, вщерть заповненому глядачами, серед них віцепрезидент ЗСА Алберт Гор з дружиною, на початку відбулося вручення медалів маратонцям Олімпіяди, а після цього виступи музичних і хорових груп. З короткими промовами виступили президент місцевого Олімпійського комітету В. Пейн, як теж президент МОК Антоніо Самаранч. Згідно з традицією, після закінчення Олімпіяди передано прапор Олімпіяди посадникові міста Сидней, Австралія, де відбудеться XXVII Олімпіяда в 2000 році.

Про критичні голоси світової преси, спортових діячів і спортовців ми вже згадували в „Спор-тових Вістях" „Свободи" в числі з 2-го серпня ц. р. Від того часу появилися як в світовій, так і американській пресі, радіо і телевізії, чергові дуже критичні замітки на обставини в Атланті в часі Олімпіяди.

235 спортовців з України взяли участь в цій Олімпіяді, змагаючися в 24-ох видах спорту. Остаточно Україна зайняла 10-те місце в кінцевому підсумку, здобувши разом 23 медалі (9 золотих, дві срібні і 12 бронзових).

У своїх передолімпійських передбаченнях голова НОК України „розраховував" на вісім золотих медалів, отже українські олімпійці в цьому пляні перевершили сподівання. А могло бути ще краще, якби не контузія Сергія Бубки, 35-кратного рекордиста світу в скоку з жердкою. Теж несподівано не повезло Ліні Герасименко, яка в прелімінарних змаганнях Олімпіяди в стрілянні з лука встановила теж світовий рекорд. Могла, але не зуміла здобути бронзової медалі збірна жіночої кошиківки, програвши австралійкам, з якими попередньо виграла в кваліфікаційній рунді. Прорахунки, „недоробки" і брак досвіду незалежним виступом на такому великому форумі як Олімпіяда були основними причинами слабших виступів: жіночої відбиванкової дружини, дружини водного польо, окремих гімнастів, стрільців, веслярів, легкоатлетів і борців.

І все ж таки, незважаючи на ці та інші причини, перший незалежний старт України на Олімпіяді випав успішно. Українці на Батьківщині, як і в діяспорі, головно ці, що вагомо піддержали підготову і перебування їх в Атлан-ті, можуть гордитися їх осягами.

ЗОЛОТІ МЕДАЛІ:

1. Лілія Подкопаєва в гімнастиці	2
2. Рустам Шаріпов в гімнастиці	1
3. Володимир Клічко в боксі	1
4. Катерина Серебрянська в художній гімнастиці	1
5. Інеса Кравець в трискоку	1
6. Тімур Таймазов у підношенні тягарів	1
7. В'ячеслав Олійник, греко-римська боротьба	1
8. Євген Браславець і Ігор Матвієнко в змаганнях яхт	1

СРІБНІ МЕДАЛІ:

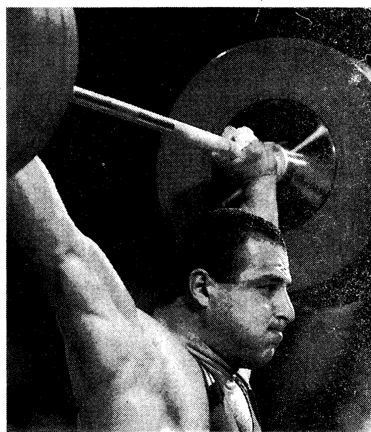
1. Лілія Подкопаєва в гімнастиці	1
2. Чвірка веслярок	1

БРОНЗОВІ МЕДАЛІ:

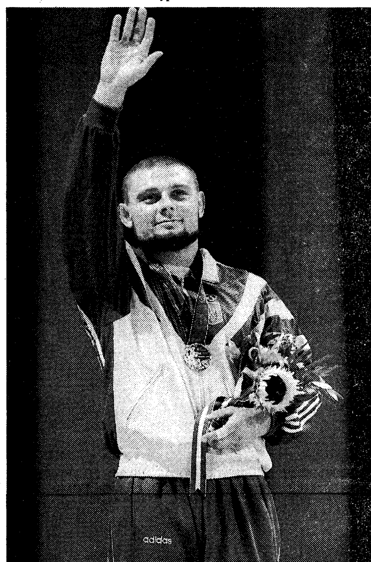
1. Олена Садівнича в стрілянні з лука	1
2. Олег Кірюхін в боксі	1
3. Чоловіча збірна гімнастів	1
4. Олена Вітриченко в художній гімнастиці	1
5. Олександер Багач в метанні кулею	1
6. Олександер Крикун в метанні молотом	1
7. Інґа Бабакова в скоку у височінь	1
8. Андрій Калашніков, в греко-римська боротьба	1
9. Ельбрус Тадєєв в боротьбі вільним стилем	1
10. Заза Зазіров в боротьбі вільним стилем	1
11. Руслана Таран і Олена Пахольчик в яхтових змаганнях	1
12. Денис Ґотфрід у підношенні тягарів	1

ВЕРШОК ПОКАЗНИКА ТАБЕЛІ ЗДОБУТИХ МЕДАЛІВ

Країни	Золотих	Срібних	Бронзових	Разом
1. З'єднані Стейти Америки	44	32	25	101
2. Німеччина	20	18	27	65
3. Росія	26	21	16	63
4. Китай	16	22	12	50
5. Австралія	9	9	23	41
6. Франція	15	7	15	37
7. Італія	13	10	12	35
8. Південна Корея	7	15	5	27
9. Куба	9	8	8	25
10. Україна	**9**	**2**	**12**	**23**
11. Канада	3	11	8	22
12. Мадярщина	7	4	10	21
13. Румунія	4	7	9	20
14. Голляндія	4	5	10	19
15. Польща	7	5	5	17

Тімур Таймазов

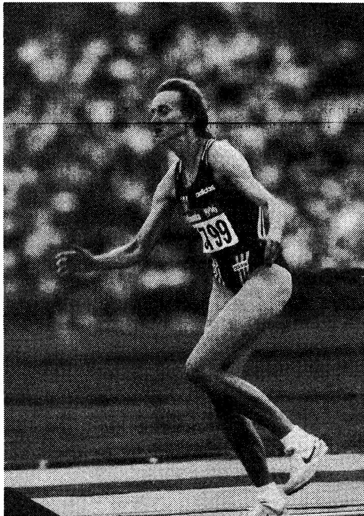

В'ячеслав Олійник

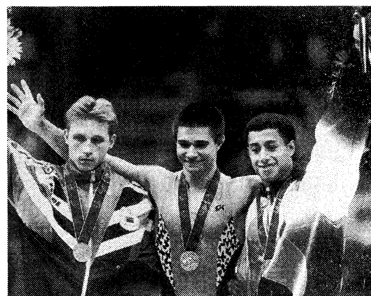

Катерина Серебрянська (посередині), Олена Вітриченко (справа), Яніна Батирчина (зліва) Росія.

(Фото А. Р.)

Інеса Кравець

Рустан Шаріпов (посередині)

Він іде?

(Закінчення зі стор. 2)

ського руху, стали жиди, які є головним джерелом антиіслямських інтриг". А ось два речення з програми єгипетського „Мусулманського братства", фінансованого Іраном і Суданом: „Наш святий обов'язок — зібрати і з'єднати всі території, які будь-коли були мусулманськими. Щодо палестинської проблеми, то єдино можливою її розв'язкою є знищення жидівської держави".

У якій же мірі „їхня", жидівська проблема, є також проблемою решти світу? Іран тепер перебуває в міжнародній ізоляції, під тагарем санкцій, та й у реґіоні він майже не має друзів. На заході — Ірак, старий ворог, і сильна суперниця Туреччина, на півдні — арабські шейхи, яких зовсім не кортить, щоб іранські аятолли несли їм все „чисте", на сході — Афганістан, де одні мусулмани все ще точать кров з інших мусулман, і Пакістан, який підтримує іранців, але радше плятонічно, бо має свій клопіт — Індію.

Найбільшим „злом" для Ірану залишаються ЗСА — „великий сатана". Зі стін будинків у Теграні вже майже 20 років на зникають написи „Смерть Америці!". Вісім років іранці воювали з іракцями, Ірак обстрілював ракетами іранську столицю, але в американсько-іракському конфлікті Іран стає на бік Іраку.

В останній час Теґран шукає військового співробітництва з Росією і Китаєм. Росія, втративши імперію, але не військово-промисловий комплекс, готова сприяти Іранові у ядерних програмах — за це Іран вже не вважає її, як донедавна, „малим сатаною". Водночас Іран діє приховано, з підпілля, фінансуючи терористичні групи у різних країнах — шіїтську Гезболлу на півдні Ливану, Гамас у Палестині, „Аль-гамаа Аь-іслямія" — у Єгипті. Але це викликає й зворотню реакцію: чим відвертіше іранці, які не є арабами, домагаються контролі над Єгиптом, Альжиром, тим менше їх святкують уряди згаданих країн, кром хібащо Лібії, Сирії і Ливану.

Усім нам не подобається, що ісламські терористи легко проникають на Захід і тут готові проливати невинну кров. В цих обставинах дуже тяжко бути справедливим до ісляму. Тому й не дуже дивно, що західня пропаґанда створила неприємний на вигляд стереотип араба-мусулманина — з ножем в зубах і бомбою під сорочкою. Це — не об'єктивий портрет. Щоб стати ближче до правди, варто відмовитися від ототожнення фундаменталізму з тероризмом. Інша річ, що фундаменталізм і без тероризму Захід має за щось страшне. Ще б пак! Фундаменталісти виступають за абсолютну заборону лихварства, тобто позичок під проценти, азартних ігор, протизачаткових засобів, алькоголю і збуджуючої музики — саме того, що глибоко в'їлося у західній спосіб життя.

Словом, дочиста за Ф. Дюренматтом, мусулмани кажуть: „Культура — це завжди ми, а варвари — це завжди інші". Але хіба не те саме каже Захід? Щось близьке до цієї думки висловив недавно у „Ню Йорк Таймс" Роналд Стіл, професор університету Південної Каліфорнії, спеціяліст з міжнародних стосунків: „Справді революційною країною слід вважати ЗСА, а не Совєтський Союз. Це ж бо ми віримо , що наші інституції витіснять все інше на смітник історії. Ми очолюємо економічну систему, яка дійсно похоронила решту форм виробництва і споживання. Заповіді нашої культури через Голливуд і „МекДоналдс" розповсюджуються по цілому світі, завойовуючи, а іноді знищуючи інші суспільства. На відміну від традиційного образу завойовника, ми не ставимо перед собою завдання підкорити інших, тільки наполягаємо, щоб вони зробилися такими, як ми. Певна річ — для їхнього добра. Американці — найревніші прозеліти віри в новий світовий порядок: світ повинен бути демократичним, він мусить бути капіталістичним, він має бути об'єднаний мережею комп'ютерного зв'язку, яким можна висилати будь-яке сороміцтво. Ми стали апостолами ґльобалізації, ворогами традиції та ієрархії, то чи ж варто дивуватися з того, що охоронці тих цінностей вбачають в нас післанців пекла?"

„Вороги традиції та ієрархії" — це добре сказано. Тут є над чим думати. У точці „традицій та ієрархії" людство зсунулося з основ і пливе, без керма і вітрил, не знати куди. Цей самоплив викликає опір не тільки з боку мусулман. Одначе з допомогою тероризму світ не можна ні зупинити, ні тим більше покращити. Втім, наш світ не є ні білим всуціль, ні чорним. Він — чорно-білий. Нарікаючи на „бездуховний Захід", мусулмани не беруть до уваги, що далеко не один „лібералізм" є вислідом західньої цивілізації. Саме на Заході феноменальних успіхів досягла наука, техніка, медицина, генетика, особливо у сільському господарстві, у виведенні нових їстівних культур — задля вратування від голоду плянети, передусім африканського континенту і того ж таки мусулманського Близького Сходу.,

У який же спосіб можна вести корабель людства в нові часи і при цьому не втратити зв'язку з найкращими національними духовними традиціями? Це не є неможливим, якщо стати на ту точку зору, що осібна людина і суспільство — то дві системи життєдіяльности, з двома різними, хоч і взаємодоповнюючими функціями. Суспільство з його державними інституціями — це запорука загального ладу. Державні закони унеможливлюють падіння нижче якоїсь лінії, норми. Людина ж, носій духу, здатна вивищуватися над законом, над правилом. Суспільство — це потреби нашого тіла, і тільки конкретній особистості, через її власне серце, відкривається небо.

„Віддайте кесареві кесареве, а Богові — Богове",— вчить Христос.

> Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНС на 1997 рік. Серед заплянованих тем є: 80-ліття проголошення трьох перших Універсалів, 50-ліття „Акції Вісла", 55-ліття УПА, 80-ліття Української Центральної Ради. Редакція візьме до уваги матеріяли з іншою тематикою. Матеріяли проситься надсилати до 31-го серпня ц. р. — *Ред.*

Викривають...

(Закінчення зі стор. 1)

чорнобильської катастрофи Володимира Яценка. Цей активний член комуністичної фракції очолює справжнє лобі, яке проштовхує вкрай невигідні для держави, зате вигідні для довколачорнобильської мафії закони. Один із таких законів, який, за оцінками експертів, міг завдати державі за рік 200 трлн. карб. (понад 1 блн. дол.) збитків, був зупинений нещодавно лише завдяки президентському вето.

Свого часу В. Яценко був другим секретарем Коростенського міського комітету КПУ і досить активно заперечував факти радіоактивного забруднення цього прилеглого до Чорнобильської зони району. Тоді, відповідно до московських вказівок, він називав тривогу населення "панікою" та "радіофобією". Це не перешкодило йому, однак, двічі стати депутатом Верховної Ради саме від Коростенського району, перемігши суперників-демократів.

А спів...

(Закінчення зі стор. 2)

малого інструментального ансамблю. Це награння відбулося 1928 року під фірмуванням відомої „Колюмбії". Пісні були популярні головно серед української еміґрації у 50-их роках. Ось їхні заголовки: „Вівці мої, вівці", „Через сад виноград", „Ой де ти ідеш" та „Ой летіли білі гуси". В тому часі Соломія виступала вже тільки з концертами. Проте і в них відчуває кожен з нас її полоняюче мистецтво співу, переживаючи його глибоко в душі.

Коли слухаємо цього найновішого збірного диску нашої співачки, виринає самочинно вагомий запит: чому голос і спів Крушельницької хвилюють і досі ще чужого, міжнародного слухача? Адже існують багато інших гарних голосів. Інші народи пропаґують своїх співачок великим вкладом капіталу. Про Крушельнецьку в нас ніхто цього не чинив, бо просто не було на це фондів. Як стверджуємо, світ на це ніколи не чекав. Бо принадність і чарівливість голосу нашої співачки, її індивідуальна інтерпретація, переживання співаного та особистість такі одноразові, що чужий світ повсякчасно бажає любуватись і одушевлятись її мистецтвом. Тому то і постійні у світі перевидання її унікальної співочої магії на її особисту, а теж і її батьківщини, України, прославу!

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 8-ГО серпня, комісія для справ іракських санкцій при Організації Об'єднаних Націй схвалила способи, котрі дозволять впродовж наступних шістьох місяців Іракові продавати і вивозити поза свої кордони нафту для здобуття фондів на закуп харчів і ліків. Це було тільки формальністю після того, як ЗСА дали на це свою згоду також, бо інші 14 членів згаданої комісії вже перед тим на це погодились. Поки Ірак зможе це здійснювати, то ООН мусить призначити наглядачів, завданням яких буде затверджувати поодинокі контракти та стежити за правильним виконанням цього рішення іракцями.

Річне засідання Ради директорів ККДУ

Першого червня цього року в Рамада готелі в Іст Гановері, Ню Джерзі, відбулося річне засідання Ради директорів Координаційного Комітету Допомоги Україні (ККДУ). Головою Ради директорів є Володимир Баранецький, який провадив зібрання. Секретарював Василь Василів. Присутніх було 22 особи, в тому числі двох гостей. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять недавно померлої членки Ради директорів Марти Шмігель з Рочестері, Ню Йорк, яка в попередній каденції була заступником голови ККДУ й активісткою комітету допомоги Україні.

Звітували по черзі члени управи ККДУ: голова Володимир Володюк, заступник голови Роман Воронка, скарбник Ростислав Мілянич, секретар Василь Василів і голова Комісії Освіти й Науки Роман Андрушків.

Голова В. Володюк накреслив широковимірну діяльність, яка проходила згідно з вказівками третьої конвенції ККДУ, що відбулася у травні минулого року. Комітет підтримує освіту й науку в Україні, стимулює пробудження національної свідомости, передовсім на землях східної і південної України і допомагає в процесах демократизації. Докладний звіт про діяльність і пляни ККДУ появився у „Свободі" з 15-го лютого ц.р., куди спрямовуємо зацікавлених читачів. Це повідомлення було також вислане членам Ради директорів ККДУ.

ККДУ дав дотацію 3,000 дол. на з'їзд української інтелігенції в Києві.

Журнал „Всесвіт" одержав 1,500 дол. На поїздку творчої молоді з України в ЗСА, організовану „Смолоскипом", призначено 1,000 дол. Рок група „Червона рута" одержала 10,500 дол. для випуску касет і на турне східної України. На підтримку преси в Україні призначено 9,000 дол. На Міжнародний Конгрес Політичних В'язнів асигновано 2,000 дол. На допомогу студентам з України виділено 2,100 дол. Д-р Марія Фішер-Слиж через ККДУ пожертвувала 5,000 дол. на „Українську газету" в Києві.

Одним з найважливіших проєктів ККДУ є літній курс історії України в Києві для учителів середніх шкіл, які є вибрані з усіх областей України. Минулого року перший курс пройшов дуже успішно. Звіт про його перебіг був надрукований у „Свободі" 22-го вересня 1995 року. Голова В. Володюк накреслив пляни повторення цього вдалого проєкту в цьому році. Коли пишеться ця стаття, другий курс історії України вже відбувся в Києві 17 червня — 6 липня з добрими результатами. Було 70 слухачів і 48 сесій з 25 доповідачами. Лекції були записані на відеострічках, що дає змогу вживати їх по багатьох місцевостях України. В програмі курсу зорганізовано дві дискусії „круглого стола". Як і минулого року, за програму відповідав Тарас Гунчак, професор історії Ратгерського університету. Він плянує помістити у „Свободі" статтю про цьогорічний курс. На його руки надійшли захоплюючі подяки від учасників програми. Запроєктований кошт для ККДУ — 14,700 дол.

У звітному часі видано четвертий і останній том хрестоматії української літератури й літературної критики XX століття „Українське слово". Цей том, як і попередні, було надруковано 100,000-им тиражем.

Важливим проєктом ККДУ є виміна дітей між східніми й західніми регіонами України під час різдвяних і великодніх вакацій. По 300 дітей зі сходу перебували по родинах на Тернопільщині, Львівщині й Івано-Франківщині, де побачили церковні й народні традиції під час свят. Технічною стороною програми займалася Українська Республіканська Партія. Кошт 6,250 дол. за кожний приїзд дітей сплачував ККДУ. Про різдвяну програму появилася стаття у „Свободі" з 15 березня ц.р.

Закуплено у видавництві „Буревій" у Києві 17,000 примірників підручника-самовчителя української мови, зладженого для російськомовних вояків української армії. Ці книжки буде поширювати Міністерство Оборони. Кошт: 6,800 дол. Є домовлення з видавництвом „Просвіта" у Львові про закуп 7,700 примірників повісти для молоді „Син України". Книжки будуть розповсюджені на сході й півдні України і в східній діяспорі. Цей проєкт спонзорований комітетом в Дітройті, головою якого є Любомир Татух. Плянується надрукувати масовим тиражем у видавництві „Універсум" у Львові книжечку для дошкілля „Пригоди котика Кікі" Леоніда Мосендза. Досі на видання літератури для дітей зібрано 18,650 дол.

Прийнято до ККДУ організацію USA/USA (Ukrainian Student Association in the United States of America), головою якої є д-р Богдан Оришкевич. Вони займаються влаштуванням випускників середніх шкіл з України в американських коледжах. Їх прийнято під умовою, що, як організація, звільнена від податків, вони будуть дотримуватися вимог статуту ККДУ і приписів IRS.

Коротко звітували Роман Воронка, заступник голови, і Василь Василів, секретар. Скарбник Ростислав Мілянич представив стан каси ККДУ. Він зазначив, що повний фінансовий звіт за минулий рік буде поміщений незабаром у „Свободі".

Про діяльність Комісії Освіти й Науки розповів її голова проф. Роман Андрушків. П'ять науковців з України з допомогою комісії подали аплікації на стипендії від Civilian Research Development Foundation. Вартість стипендій: 78,500 дол. Дістав стипендію один студент від Russia, Eurasia Awards Program. Комісія передплатила дискети з науковими й технічними абстрактами для Львівської політехніки. Вона дає невелику допомогу студентам, які вчаться в американських школах. Платить за TOEFL іспити для студентів в Україні, які мають намір студіювати в Америці. Помагає Віталієві Кейсові, професорові Ратгерського університету, організувати допомогу для шкіл Донеччини. Довготривалий проєкт фінансувати українознавчі студії в Чернівецькому університеті для студентів зі східної діяспори не просувається вперед, бо Українська Всесвітня Координаційна Рада (УВКР), незважаючи на зобов'язання, не знайшла відповідних кандидатів.

Після звітів управи вив'язалася дискусія. Болючим для багатьох виявився факт, що є неможливо забезпечити співпрацю УВКР в підборі студентів зі східної діяспори на студії українознавства в Україні. Це, між іншим, є один з проєктів УВКР. ККДУ своєчасно платить членські вкладки до УВКР, але взаємности від цієї централі не дістає. Взято до уваги, що потрібно використовувати загальні американські фонди на цілі ККДУ, наприклад, у виміні студентами середніх шкіл між Америкою й Україною. Прикрою проблемою є неохота студентів, які дістають допомогу від нашої громади, повертатися в Україну після закінчення американських студій. Піднесено також справу впливу ККДУ на розвиток суспільних процесів в Україні.

Звіти директорів

Надія МекКоннел, директор фундації ЗСА—Україна у Вашінгтоні розказала про працю Інституту ім. Пилипа Орлика в Києві, директором якого є Маркіян Білинський. Інститут займається збиранням інформацій і вістей з України і про Україну і розповсюджує їх в урядових колах Вашінгтону і Києва. Плянується розпочати програму пов'язання міст Америки й України (sister cities). Є намір встановити на телебаченні в Україні освітній канал. Найважливішим проєктом фундації є Чорнобиль-2000. Він має на меті забезпечити, при допомозі країн „великої сімки", Україну енергоносіями до 2000 року. Потрібно буде включити в цю акцію широкі кола нашої громади.

Дам'ян Геча розповів про багатогранну працю Комітету Допомоги Україні центрального Ню Джерзі. Комітет сприяє у відродженні спорту в Україні, допомагає сиротам і східній діяспорі. Успіх у висліді праці полягає у нав'язуванні безпосередніх контактів зі звичайними людьми по різних областях України.

Дам'ян Ліщинський представив старання Українсько-Американської Координаційної Ради допомагати у відродженні України. Перш за все треба відзначити їхню особливу увагу до східної діяспори й Криму.

Євген Федоренко розповів про працю Шкільної Ради УККА в ділянці допомоги школам і бібліотекам України. Вислано в Україну понад 15,000 книжок. Одержано подяки з Одеси, Донецька, Чернігова, Херсону та інших місцевостей.

Михайло Корчинський, голова допомогового комітету в Пітсбургу, говорив про збіркові акції в його терені та про відвідини Пітсбургської громади колишнім президентом України Леонідом Кравчуком.

Михайло Герець, голова товариства Американці за Демократію в Україні (АДУ) в Олбані, Ню Йорк, розказав про діяльність цього комітету в ділянці підвищення кваліфікацій учителів англійської мови в Україні. Лідія Тарнавська, професор англійської мови, кілька років організує курси для учителів з окремих областей України в Siena College. Вже пройшли перевишкіл учителі зі Сумської, Чернігівської і Полтавської областей. Цього року зорганізовано також курс англійської мови в Україні, в місті Львові.

Роман Андрушків, голова Комітету Приятелів Руху північного Ню Джерзі, познайомив учасників з двома аспектами діяльности цієї організації: допомога студентам і науковцям з України, які приїхали до ЗСА, і висилка українських книжок до бібліотек та шкіл в Україні. Комітет влаштовував виступи діячів з України перед місцевою громадою.

Наталія Пазуняк репрезентувала Український Золотий Хрест (УЗХ) і З'єднаний Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК). УЗХ організував табори для дітей з України в Лігайтоні та в Карпатах. Допомагав у виданні вартісних книжок, наприклад, Валерія Марченка „Листи до матері". ЗУАДК зацікавлений у тіснішій співпраці з ККДУ. Допоможе у виданні самовчителя української мови для української армії.

Д-р Богдан Оришкевич, голова USA/USA, розповів про старання дістати стипендії для випускників середніх шкіл з України до американських коледжів. Він представив Олександра Тулька, який є діячем Союзу Студентів Іноземних Університетів. О. Тулько розповів про надзвичайні труднощі влаштуватися на працю в Україні випускникам західніх високих шкіл.

Д-р Осип Мороз, голова Комітету Допомоги Україні в Кергонксоні, Ню Йорк, описав наростаючу апатію до допомогової акції. Мала громада в Кергонксоні зложила в минулі роки значні суми на потреби сучасної України. З ініціятиви О. Мороза створено „Blue Ribbon Committee", думаючу групу (think tank) для обговорення проблем і пріоритетів української американської громади. Д-р О. Мороз є дорадником Верховної Ради і Кабінету Міністрів України.

Д-р Степан Ворох, член Контрольної комісії, представив дві ініціятиви, якими він займається. В Києві, при адміністрації Президента України, створено Бюро Стратегій. На влаштування канцелярії бюра потрібно 15,000 дол. Амбасадор України у Вашінгтоні д-р Юрій Щербак приготовляє в будинку амбасади кімнату Джорджа Вашінгтона. Дім амбасади є історичною пам'яткою Америки. На цей проєкт потрібно 12,000 дол. Ці збіркові акції, як підкреслив Степан Ворох, не є пов'язані з діяльністю ККДУ.

Володимир Баранецький відчитав листи відсутніх директорів. Богдан Гнатюк з Філядельфії, голова ЗУАДК, підкреслив потребу тіснішої співпраці його організації і ККДУ. Богдан Ткачук, голова комітету в Чикаго, закликав підтримувати Інститут Державности й Демократії в Києві. Анатолій Лисий, голова комітету в Міннеаполісі, наголосив на потребі стислішого перевірювання на місцях в Україні, як проводяться в життя програми і проєкти ККДУ. Особливо це стосується Української Всесвітньої Координаційної Ради. Микола Плав'юк (не є директором ККДУ) звернув увагу на брак єдности і на малий вплив національно-демократичного табору в Україні.

Голова ККДУ В. Володюк підсумував напрямки діяльности на найближчий час. Потрібно зосередитися на ділянці науки й освіти, на піднесенні національної свідомости і утвердженні демократії в Україні. Основним є виховання молодого покоління в національному дусі. Після виступу голови розгорнулася дискусія і виміна думок, в якій взяла участь більшість присутніх.

Засідання директорів привітав Віталій Карпенко, редактор газети „Вечірній Київ", який брав участь в ювілейному з'їзді Організації Оборони Чотирьох Свобод України (ООЧСУ).

Засідання закрив голова Ради директорів В. Баранецький. Він подякував присутнім за їх конструктивні завваги, думки і поради, які управа ККДУ має намір здійснювати.

Василь Василів

Зерно українства впало на родючу землю

З радістю можна ствердити, що молоді українці, яким доводиться жити на польській землі, не лише не забувають свого українського походження, але своєю участю на культурному відтинку працюють для популяризації українства у найкращому його виді.

Доказом того є успішні виступи Самодіяльної Театральної Групи Люблін-Варшава, яка весною поставила дві п'єси з дуже цікавою тематикою. Обидві п'єси пера ініціятора групи Анни Курак, і одна з них написана на основі поезії Василя Стуса, а друга під назвою „Слово про слово" має актуальну тематику, а це мішаного подружжя, в якому молодий український письменник, одружившись з полькою, покидає рідну мову і свою спільноту.

Обидві п'єси викликали помітне зацікавлення та рецензію на сторінках українського тижневика „Наше Слово", але найважливіше добро цих театральних дійств є в тому, що акторами є молоді українці, які живуть на терені Польщі. Серед них є молоді українці, які виросли недалеко Балтійського моря і там ходили на перші лекції української мови у місті Слупськ, які довгими роками провадили дві українські учительки — Галина Шоп і Еліза Панчак. Сама авторка і ініціятор цієї молодечої театральної групи є мешканкою Слупська, абсольвенткою ліцею і студенткою Люблінського університету.

В п'єсі „Слово про слово" головну ролю грає Марко Йоньца, який саме навчався мови у Слупську, у Лігницькому Загальноосвітньому Українському Ліцеї. У його навчанні допомагали Анна та Іван Назаркевичі з Ню Йорку, яким до сьогодні Марко вдячний. Він постійно тримає листовний контакт зі своєю учителькою української мови та саме в листах поінформував про свою участь у театральній групі. Як пише в одному з листів, участь і праця в цій аматорській групі допомогла йому зрозуміти „багато цікавих сторін людської поведінки".

Дивним збігом обставин постановку другої п'єси А. Курак за поезією В. Стуса п. з. „Свіча життя" підготовив також вихованець того прибалтійського міста Слупськ, тепер студент Католицького університету у Люблині Петро Баран. У списку вихованців знаходимо також добре знайоме українцям у Польщі прізвище сина голови Об'єднання Українців у Польщі д-ра Юрія Рейта, Луки Рейта, що грає ролю міліціонера.

Як бачимо, молоде покоління українців у Польщі, що змалку вивчило рідну мову та зберегло любов до своєї справжньої батьківщини тепер дає докази, що праця їхніх вихователів не пішла на марно і що зерно українства впало на добру землю.

Василь Панчак

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА
„ВОЄННІ ПЕРЕЖИВАННЯ СІРОЇ ЛЮДИНИ"
(Спогади з Другої світової війни).
Видавництво і друкарня Свободи, Ню Йорк — Джерзі Сіті, стор. 146. Ціна 15.00 дол.
Можна набувати у книгарні Свободи.
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 6% продажного податку.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Спортова Школа УСВТ „Ч. Січ" в олімпійському році

У неділю, 28-го липня, на оселі УБС „Верховина" у Глен Спей, Н. Й., відбулося 27-ме з черги відкриття Спортової Школи УСВТ „Ч. Січ", вишкіл в якій проходитиме протягом чотирьох тижнів і закінчиться в суботу, 24-го серпня.

Церемонію відкриття проводив голова УСВТ „Ч. Січ" М. Стебельський, який, привітавши учасниць й учасників, батьків і гостей, в тому числі членів амбасади України у Вашінгтоні та консульства в Ню Йорку, передав слово управителеві оселі „Верховина" Я. Гавурові, який, в свою чергу, вітаючи учасників, запевнив, що управа і працівники зроблять усе можливе для приємного перебування на оселі. Після того голова Т-ва М. Стебельський, він же керівник вишколу в перших двох тижнях, поінформував юнацтво про хід вишкільної програми, правила поведінки під час лекцій і після них. Потім він представив інструкторів, опікунів і членів адміністрації.

Вишкіл проходить з чотирьох основних ділянок спорту: копаного м'яча (інструктори І. Чупенко, Б. Ковальов і асистент Д. Колодій); тенісу (інструктор з Ужгороду А. Колб і з Івано-Франківського мають приїхати за кілька днів); відбиванки (інструктор Л. Слупський, він же інструктор плавання). Опікунами юнацтва є досвідчені Ліда Бокало, В. Василак і О. Напора. Медичною опікункою є Христя Процюк. Секретаркою і референткою Федеральної допомоги — Марійка Бокало, керівником вишколу в двох останніх тижнях буде О. Твардовський.

На першу сесію приїхало разом понад 50 юначок й юнаків з різних стейтів Америки і з України. Більшість учасників перебуватиме на вишколі два і більше тижнів, а на місце тих, що виїдуть, протягом наступних трьох тижнів прийдуть нові юначки й юнаки.

Поза вишкільними програмами юні спортовці беруть участь в самодіяльних гуртках, у вечірніх розвагових програмах, висвітленні спортових і розвагових фільмів, ватрах і ін. Першого тижня з увагою слідкували за виступами українських спортовців на Олімпіяді в Атланті.

Окремі групи, заавансовані в даних ділянках спорту, візьмуть участь в чергових Українських Спортових Іграх Молоді, які відбудуться на спортових базах оселі СУМ в Еленвіллі, Н. Й.

Поруч Спортової Школи в іншій частині оселі таборує молодше юнацтво, що проходить вишкіл у танцювальній школі Роми Прийми-Богачевської. Таким чином, на оселі „Верховина" разом в обидвох таборах навчається близько 110 дітей.

(от)

УСВТ „Ч. Січ" — „Академіко" СК — 0:0

У чергових змаганнях футбольного турніру „Бадвайзера", що відбулися 19-го липня ц. р., І дружина „Ч. Січі" закінчила „сухим" ремісом 0:0. „Січовики" були кращою дружиною на площі і створили ряд критичних моментів під воротами суперників, але цим разом не щастило нашим чоловим снайперам, які не зуміли належно використати добрі нагоди до здобуття голів. Інша річ італійські футболісти, головно їх оборонці, які відчайдушно ліквідували ряд небезпек.

Все ж таки вже під час гри Ф. Госс, провідник турніру, поінформував тренера „Ч. Січі" Михайла Паливоду, що в складі „Академіко" грає футболіст клюбу Юніон Кавнті під іншим прізвищем (попередньої п'ятниці він виступав у складі цього клюбу в змаганнях з „Ч. Січчю"). Згідно з правилом турніру, „Академіко" СК буде покараний поразкою 3:0. Після цих змагань, навіть при стані 0:0, „Ч. Січ" займає в показнику табелі ігор турніру перше місце в підгрупі „А", на якому може залишитися, якщо в черговій зустрічі з клюбом „Джерзі Прайд" здобуде хоч одну точку. Після цього дружини, що займуть чолові позиції в своїх підгрупах, відбудуть фінальні змагання за першенство турніру, великий Трофей і найвищі фінансові нагороди.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ІВАНА І ЄВИ ІЛЕМСЬКИХ В АПОПЦІ

В нашій громаді при місії св. Покрови в Апопці, Фльорида, відбулася радісна подія. В день св. Івана Хрестителя, 7-го липня ц. р., після урочистої Служби Божої за всіх парафіян, яку служив о. митрат Матвій Берко, відправлений був Молебень, а відтак отець поблагословив ювілятів Єву й Івана Ілемських з нагоди 50-ліття їхнього подружнього життя.

Отець Берко зложив їм щирі побажання, а також прочитав грамоту, яку прислав Єпископ Роберт Москаль з Парми, Огайо. Були це також 80-ті уродини й іменини Івана. З тієї нагоди після відправи відбулася перекуска з тортом, спеченим з нагоди уродин, і короваєм. Володимир Коваль побажав усього найкращого від громад Апопки і Делтони. Всі присутні, яких було несподівано багато, відспівали ювілятам „Многая літа". Великою радістю була присутність трьох дітей і п'ятьох внуків.

І. і Є. Ілемські

Іван Ілемський народився в с. Голинь, повіт Калуш, 6-го липня 1916 року. В Калуші закінчив „торговельку", що дало йому змогу працювати в торгівлі, кооперативах тощо. Єва народилася у Волі Добростанській коло Городка на Львівщині. Опинившися в Німеччині, кінець війни застав їх в Бонні. Перейшли табори Падерборн, Гекстер і Райне на англійській зоні. Вони побралися в Гекстері 25-го травня 1946 року. Вінчав їх о. Петрас, дияконував Мирослав Марусин.

У таборі Іван працював господарським референтом, обоє були активними в таборовому житті, там народилася їх доня Марійка. До Америки приїхали 1-го жовтня 1949 року і замешкали в Нюарку, Н. Дж. Обидвоє відразу включилися в церковне і громадське життя. Стали членами СУМ, ООЧСУ, УККА, „Чорноморської Січі", де був фінансовим референтом, аж до виїзду на Фльориду, де проживають в Делтоні від 1982 року.

Єва, крім виховування дітей, була активною у громадському житті: належала до хору, СУА, допомагала в церковних імпрезах. Доні Марійка і Оля належали до СУМ, Марійка була виховницею аж до одруження, Оля належить до СУА.

Іван був одним із збірщиків на українську парафіяльну школу в Нюарку, а також на нову церкву св. Івана Хрестителя. Вони були членами 14-го Відділу УНСоюзу, а тепер 380-го Відділу.

Мабуть, найбільшою заслугою наших ювілятів є те, що коли ледве самі осіли в Нюарку (а ми всі знаємо, які то нелегкі були початки дипістів з родинами), негайно спонзорували і спровадили родини колишніх співжителів табору Райне, разом 15 родин, які перші тижні жили в них, аж поки не дістали праці і мешкання. За це подружжя Ілемських дістало признання від „Самопомочі" в Нюарку.

Діти і внуки приготовили „несподіванку" — прийняття в Делтона Інн для запрошених гостей. Син Юрко, який провадив цим святом, попросив о. Берка провести молитву, після чого Онуфрій Мізюк вітав ювілятів. Теодор Комар розказував про спільне пережите, трохи на весело. Гості гарно бавилися при музиці.

Треба згадати, що подружжя Ілемських отримало листа-благословення від їхнього довголітнього приятеля ще з Падерборну, секретаря Східньої Конгрегації Владики Мирослава Марусина.

Подружжя Ілемських — люблені і шановані нашою громадою, завжди шукають спільної мови, щоб була згода. Радіють, що дочекалися незалежности України. Довгими роками вплачували різні вкладки на народні цілі.

Ювіляти щиро дякували за участь, щирі побажання і подарунки.

З нагоди їхнього ювілею вони складають: 200 дол. на Фонд Чорнобиля, 100 дол. на сиріт в Україні, 100 дол. на церкву св. Покрови в Апопці, 50 дол. на пресовий фонд „Свободи".

Таїса Мелешко

ДО УВАГИ ТЕЛЕГЛЯДАЧІВ!
Починаючи від неділі 1-го вересня
ГОДИНА УКРАЇНСЬКИХ МЕЛОДІЙ
РОМАНА МАРИНОВИЧА
в Ню Йорку
в новому часі о год. 4-ій по пол. кожної неділі, русло 25, WNYE — TV, Ню Йорк
Дивіться на
ГОДИНУ УКРАЇНСЬКИХ МЕЛОДІЙ
РОМАНА МАРИНОВИЧА
у Філядельфії
кожної неділі о год. 8:30 веч.
русло 35, WYBE — TV
та в Чікаго, кожної суботи ,12:00 полудня
кожної неділі, 6:30 ранку
русло 23, WFBT — TV
Слухайте кожної неділі 8:30 веч.
WNYE — 91.5 FM Ню Йорк

Привіт
табір УПЮ-ок
„Золотий Світанок Нової Доби"
Писаний Камінь
1996

Щирий Привіт та новацький ГОТУЙСЬ!
пересилають Вам учасниці табору:

СМІЛО ДО МЕТИ...
ВОВЧА ТРОПА - 1996

В дорогу вічности св. п. І. Штики

У суботу, 1-го червня ц.р., в Торонто, Онтаріо, відійшла у вічність наша дорога дружина, мати і бабуся св. п. Ірина Штика з родини Крохмалюків, яка народилася 7-го трвня 1919 року в історичному містечку Берестечко на Волині. Покійна залишила у глибокому смутку чоловіка Мар'яна, сина Юрія Москаля з дружиною Любою, дві донечки — Лесю і прийняту Ірку-Мар'яну з сім'єю, ближчу і дальшу родину, друзів в Україні та Канаді.

Панахиди по св. п. Ірині відправлено у похоронному заведенні Кардинала, а чин похорону 4 червня з катедри св. Володимира. Панахиди та чин похорону відправляли о. протоієрей Богдан Сенцьо та о. протопресвітер Петро Бублик. Покійна похоронена на цвинтарі Проспект.

Брат Ірини Василь домовився з набагато старшою людиною про оформлення потрібних документів на приїзд у Канаду: в той час дорога еміграції в Канаду була відкритою тільки для дівчат, котрі виїжджали на запрошення чоловіків з метою одружитися. Закон еміграції вимагав до одномісячного часу вийти заміж або залишити Канаду.

З допомогою брата і його знайомих нашвидку підшукано з наймолодших робітників копальні, але старшого від покійної на 12 років Петра Москаля. Не маючи іншого вибору, Ірина 4-го травня 1937 р. виходить заміж за П. Москаля, а 28 березня 1938 р. народжується їхній син Юрій-Марко.

В залишених мемуарах Ірина згадує: „Погані, дуже погані були початки нашого життя... Не в розкошах, а примітивне та убоге... Сам Валь-Дор, Квебек, де проживали, — це дика сибірська тундра, а найстрашнішим було для мене, коли когось вбито в золотій копальні, коли хоронено його в тих північно-диких лісах... І я також йшла, а на цвинтарі дикі і холодні вітри наводили тугу на людину. Та не тільки тугу, але наводили страх. Тоді я вносила очі до неба і молячись просила Бога, аби змилувався і допоміг мені вирватись з цієї пустині, аби тут не загинути".

Часто Ірина згадувала, як будучи ще маленькою, щовечора, коли вся сім'я засинала спокійним сном, її батько Марко, за фахом майстер-кушнір, тихим голосом починав улюблену ним „Ще не вмерла Україна". Тим часом у Валь-Дорі, в місцевості золотих копалень, серед робітників почали організовуватись і діяти „інтернаціоналісти" під прапором „серпа і молота". За короткий час Ірина дізналася, що її Петро Москаль був членом компартії. За всяку ціну П. Москаль з подібними йому старались запрягти Ірину до „прогресивного воза". Нелегко, з трудом, але це частково вдалося йому.

Восени 1942 р. Ірина разом із своєю сім'єю переїздить в Торонто. В той час „прогресисти" почали свою необмежену діяльність, їхня верхівка звернула увагу на кожного свого члена і прихильника, таким чином вони побачили великі здібности в Ірині, постановили призначити її на відповідні пости в своїй організації.

Силою обставин вона була змушена погодитися з вимогами чоловіка і його організації. В короткому часі вона зауважила, що в цих організаціях великі безпорядки і обманливість в самому центрі, все це засекречено плило з Москви. Ще раніше вона звернула увагу на вербування добровольців до Еспанії. У своїх мемуарах згадує: „Москва обіцяла еспанським героям-добровольцям, якщо Еспанія виграє в користь червоних, то добровольці займуть високі становища в червоній Еспанії, а якщо програє, то всіх їх, добровольців, забере Совєтський Союз, де будуть жити наче в раю. Москва обманула їх, революція в Еспанії провалилась, а добровольці залишились без притулку. Над цими прогорілими героями, бездомними каліками змилосердилася Канада, забравши їх до себе. Після війни частина цих калік в 1957-58 рр. виїхала в „рай", Совєтський Союз, і майже всі вони повмирали в голоді і холоді, а тяжко зароблені робітниками і фармерами гроші плили в Москву".

З часом Ірина дізналася, що з приходом червоної навали в 1944 році її батькові Маркові доказували співробітництво з УПА. Коли він дізнався, що буде арештований і вивезений в Сибір, там, де вже в 1939 р. вивезено його найстаршу дочку разом з сім'єю, і аби так не сталося, батько, попрощавшись зі всіма домашніми, пішов на могилу покійної дружини і там покінчив зі собою, випивши отруту.

Родини Крохмалюків, Варавів і Касянчуків по батьковій лінії були дуже активними, брали участь в українському підпіллі і УПА, два сини батькового брата загинули в бою з ворогом у криївці в Антонівському лісі, що під Бродами, самого брата Йосифа спіймали і під час допитів, тортур вибили йому око, а відтак запроторили в Сибір разом з дружиною в копальню вугілля в Осинниках.

Син другого батькового брата, будучи в УПА, в бою під Бродами попав в руки КҐБістів, відбув кару на Сибірі, а повернувшись в рідне село Сморжів, скоро помер.

У мемуарах Ірина згадує: „Муки і тортури, які наносив окупант на нашій землі, вбили всі мої душевні сумніви і я переконалася, що Совєтський Союз з його політикою і Комуністичною партією ніхто інший, як злочинці. Перехрестившись, помолилася я Богу і подякувала, що Господь мене спас і просвітив, даючи повне зрозуміння цієї нечистої зарази. Я тоді вимовила: 'Господи, допоможи мені жити правильно і йти світлою, справедливою дорогою, так як мої рідні мати і батько. Господи, прости мені за моє незнання, а ви всі нечисті запроданці будьте прокляті!' Відтоді почалось моє життя по новому... Після того в моєму домі почалися непорозуміння, скривдженість, нечистота і зрада. Зрозумівши наше спотворене життя, ми з Петром Москалем вирішили розійтись. Син Юрко мав бути зі мною, але Петро Москаль і його друзі, підмовивши Юрка, допомогли йому виїхати в Україну. Син Юрій виїхав 1957 р. і це моє велике горе було відплатою певних партійних осіб".

В 1954 р. одружилася вдруге — з Мар'яном Штикою, уродженцем Тернопільщини, колишнім членом українського підпілля, співучасником відповідальної в той час ділянки і разом з підреферентом при Крайовому Проводі Дмитром Гаврішковим (псевдонім „Гар"), про котрого згадується в „Літописі УПА" т. 11, з приходом червоного окупанта в 1944 р. залишаються на рідних землях, аби вести боротьбу. Ірина стає прийнятою матір'ю 8-місячній донечці Мар'яна, на ім'я Іринка, що прибула в Канаду з Мюнхену, котра залишилась при Мар'янові, маючи один місяць після смерти її матері, про що Ірина згадує в своїх мемуарах так: „Я виховала прибрану дочку Мар'яна, з 4 до 21 року життя і виховувала її, Бог знає, що я правильно Ірку виховала і була їй матір'ю".

Однією з найщасливіших матерів стала тоді, коли в 1959 р. приходить на світ її донечка, котру в честь Лесі Українки назвали Лесею, але любов до сина Юрка не меншає, щоденно вона молить Всевишнього про поміч у поверненні її сина.

З поверненням сина Юрія з дружиною Любою доводилося переносити великі труднощі. Совєтський уряд не дозволяв на виїзд, а Юрій безперестанно писав: „Дорогі мамо і Мар'яне! Ми знаємо, що приносимо вам додаткові клопоти. Не знаємо, як віддячити вам. Думаємо, що колись не залишимось в боргах, ми рідні і розуміємо один одного... Хочу привітати сердечно маму, яка дала мені життя давним-давно в маленькому Валь-Дорі. Вже чимало років пройшло, багато було і не було, але думка і любов до мами залишається назавжди. Приносив я, мабуть, і радість і горе, але це є життям, а я завжди в думках був з тобою і радився тебе. Повчальним було прочитати поради Мар'яна та його зауваження, хотілося б зустрітись і привітати нашу сестричку Лесю з днем її народження, а керівництво м. Києва прийняло негативне рішення! Крапка! Чому? Сів зараз і не знаю, що робити. Хоч бери і кінчай зі собою".

Після 12 років нелегких старань прибули син Юрій з дружиною Любою, а щаслива мати дякує Богові за те, що вислухав її благань.

Щасливою відчула себе Ірина, але хотілося більшого. В Україні живе велика родина, хотілося і їм щастя. І ось настав 1991 рік, Україна стала незалежною. Ірина з сім'єю не могла стояти осторонь таких важливих подій у житті цілого народу. Вона з сім'єю щедро жертвує на реконструкцію православного Свято-Троїцького собору в м. Берестечку, забезпечує церковним обрядовим приладдям, дарує в різні церкви України, поряд з цим дає гроші для жертв Чорнобиля, підтримує незалежну українську пресу. І це тільки частка пожертв для потреб в Україні. Але і в Канаді родину Штиків знають люди. Тисячні пожертви були даровані на оселю „Київ", на спорудження пам'ятника воїнам УПА, на діяльність Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ).

Вперше за всю історію України і Канади в м. Оттаві почала працювати амбасада України, й Ірина з чоловіком Мар'яном та дочкою Лесею вкладають свою частку в розбудову України і дарують автомікроавтобус „Додж Рем", за що складено їм щиру подяку від імени уряду України.

Все життя Ірина жертвувала для людей, в їхніх серцях вона буде жити вічно.

Родина покійної висловлює щиру подяку о. протоієреєві Богданові Сенцьові і о. протопресвітерові П. Бубликові за похоронні відправи і змістовні проповіді в честь покійної, на котрі вона заслужила. Окремо дякуємо гол. ред. газети „Новий Шлях" Ю. Карманінові за прощальні слова на могилі покійної, дякуємо колишньому президентові Світового Конгресу Вільних Українців мгрові Ю. Шимкові.

(Закінчення на стор. 6)

Св. п. Ірина Штика з чоловіком Мар'яном

ПОДІЇ

43-ій З'ЇЗД ОДВУ

Лігайтон, Па. — Центральна Управа Організації Державного Відродження України влаштовує 43-ій З'їзд ОДВУ, який проходитиме від 30-го серпня до 2-го вересня ц. р. на оселі ім. Олега Ольжича. Детальна програма з'їзду поміщена у „Свободі", ч. 152 з п'ятниці, 9-го серпня ц. р.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
смерти мого найдорожчого МУЖА
бл. п.
ІВАНА КРУГА
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА
1-го вересня 1996 р. о год. 8-ій ранку
в церкві Пресвятої Тройці в Кергонксоні, Н. Й.

Дружина — МАРІЯ КРУГ

З глибоким смутком повідомляємо, що у вівторок 13-го серпня 1996 р. в Вест Оранж, Н. Дж., відійшла у вічність

бл. п.
МАРІЯ СТЕФАНІВ
з дому ЗВОРОВА

ПАНАХИДА в четвер 15-го серпня о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.
ПОХОРОН в п'ятницю 16-го серпня о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на цвинтар Голливуд, Юніон, Н. Дж.

Залишені у глибокому смутку:
муж — ЕВСТАХІЙ з родиною та дальша родина в Канаді й Україні

З глибоким смутком повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що у суботу 10-го серпня 1996 р. несподівано на 74-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.
МАРІЯ КОСТЕК
з дому ЛОНКЕВИЧ

ПАНАХИДА в середу 14-го серпня о год. 9-ій ранку в похоронному заведенні Насевич при Франклін і Бравн вул., а опісля СЛУЖБА БОЖА о год. 10-ій ранку в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії, Па.
Панахида і похорон в четвер 15-го серпня о год. 11:00 ранку на цвинтар Вудлавн, Бронкс, Н.Й.

Горем прибиті:
донька — ОЛЕКСАНДРА
брат — РОСТИСЛАВ ЛОНКЕВИЧ з родиною на Україні
сестри — ІРЕНА СОРОКА з родиною на УКРАЇНІ
— НАТАЛІЯ ОЛІЙНИК з родиною
кузин — д-р РОМАН СЕНИК з родиною
кузинка — ІРЕНА КОЗАК з родиною
братова — ОЛЬГА ЛОНКЕВИЧ з родиною
шваґерка — ОЛЬГА БУБНЯК з родиною
— СОФІЯ ПАТРИЛО з родиною
шваґер — д-р ОЛЕКСАНДЕР КОСТЕК з родиною
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

УВАГА! УВАГА!
Пригадується, що
Посмертні оголошення
до поміщення в щоденнику „СВОБОДА"
приймаються тільки до години 8:30 ранку,
якщо родина бажає їх мати надрукованими того самого дня. В 40-ий день смерти оголошень телефонічно не приймається!
ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ

В дорогу...

(Закінчення зі стор. 5)

Сердечно дякуємо всім, що віддали останню прислугу покійній, прийшовши так чисельно на Панахиду і провівши її в останню дорогу. Щира подяка всім рідним і приятелям, які в пам'ять покійної склали квіти на могили та на пожертви в сумі 1,450 дол. Пожертви склали: 100 ам. дол. Наталка і Корнель Крупські з родиною, Денвер, Кольорадо; по 50 дол.: Ю. і Л. Москалі, Ірка і Джо Ґалії з сім'єю, Я. Садовий, І. Дуда з роди-ною, О. і Я. Томківи, Р. Било, сім'я Г. і К. Свер-гуни, Роза Балабан з ро-диною, Р. Пітрунь, аптека „Медікус" — Хабурський і Дзюлинський, Г. Шваб 40 дол.; по 30 дол: М. Попадинець, вчителі початкової школи ім. генерала Мерсєй, сім'я Дуркачів, А. Цюпа (Фльорида); по 25 дол.: Н. і Дж. Ормсбі, М. і Л. Прокопчаки; по 20 дол.: П. Воробець, О. Кучелема, сім'я Немилівських, А. Метришин, І. Терефенко, д-р Кулик з сім'єю; сім'я П. Боднара 10 дол. В пам'ять дружини, мами св. п. Ірини Штики, дочка Леся і чоловік Мар'ян пожертвували 510 дол.

Складені пожертви призначено на пресфонд „Гомону України", „Нового Шляху", „Свободи", Фонд Розбудови України, „Кобзарик" (дитячий гурт м. Горохів на Волині) і дитячий шпиталь в м. Берестечко.

Вічна пам'ять дорогій мамі і дружині! Нехай канадська привітна земля буде їй легкою.

Мар'ян Штика з дітьми та внуками

В Гартфорді...

(Закінчення зі стор. 1)

мими проклямаціями губернатор стейту і мейор міста проголосили день 24-го серпня Святом Незалежности України.

Головним промовцем на святі буде молодий громадський активіст і організатор фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, адвокат Олександер Кузьма. Крім нього виступить гість з України, полковник команди авіяційного корпусу Збройних Сил Іван Телюк. Передбачені привіти американських запрошених гостей.

В мистецькій частині виступлять, вперше в Гартфорді, Оля і Михайло Стащишин, випускники Львівської консерваторії ім. Миколи Лисенка, які відспівають ряд пісень при супроводі бандури і кобзи. Виступить також талановита молода піяністка Маріяна Ґерман.

В усіх українських церквах Гартфорду і околиці будуть відправлені Святі Літургії в наміренні українського народу. На стейтовому капітолі та міській ратуші повіватиме український національний прапор. Додаткові інформації можна одержати, телефонуючи на число (860) 563-2717.

Іван Огієнко
ПОЧАТКИ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ
Київ, 1993. — 128 с.
Ціна $5.35 + $1.00 за пересилку
Унікальне малоформатне кишенькове видання, призначене передусім для бібліофілів, колекціонерів, усіх шанувальників вишуканого друкованого слова та високохудожнього поліграфічного оформлення.
Чек або грошовий переказ просимо присилати на адресу:
**SVOBODA BOOKSTORE
30 Montgomery Street Jersey City, NJ 07302**
Мешканців Ню Джерзі просимо додати 6% податку.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ
Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".
Редакція „Свободи"

Чи знаєте, що
„СВОБОДА"
це не тільки найстарший український щоденник у світі безперебійної появи, але й найдешевший.
За нього платять члени УНСоюзу 30 центів, а нечлени — 40 центів.
Чи не варто підтримати цю газету передплатою?

П'ятиліття міст-побратимів Чикаґо—Київ

Виступає київська камерна оркестра.

Цьогорічні дні химерного липня (9-12-го) позначилися у культурній хроніці української громади Чикаго особливою подією. Були нею ювілейні святкування п'ятиліття українсько-американського побратимства Києва з Чикаго, містом, що, як відомо, десятиліттями плекає не тільки славні традиції потужного індустріяльного центру Америки, але й має за собою значні досягнення в ділянці мистецтва і багатокультурних контактів з іншими державами світу.

Особливість святкових відзначень побратимства обох міст передовсім у тому, що це вперше українці Чикаго і околиць стали справжніми співпартнерами культурного сектора нашого міста, представники якого дружньо сприйняли вміло сплянowану українську програму тих святкувань та помогли в її гідному проведенні. А до цієї програми були запрошені представники київської міської адміністрації, київська камерна оркестра і амбасадор України у Вашінгтоні д-р Юрій Щербак.

Святкування почалися двома концертами 9-го і 11-го липня київського ансамблю (21 особа, під диригентурою Романа Кофмана), що своїми виступами у найбільших центрах Европи здобув собі високу оцінку. Оба концерти відбулись у вечірніх годинах Грент парку над Мишиґенським озером, де кожного року, у літній час, відбуваються музичні імпрези. У програмі були твори клясичної музики (Россіні, Дворжак, Чайковський) та рідко виконувана композиція Ліста „Маледіктум" (піяніст-віртуоз Микола Сук). Музичні критики звернули особливу увагу на чудове виконання Концерто Ґроссо на дві скрипки сучасного композитора Шнітке (скрипалі В. Борисов і О. Чеботарьов). А другою особливістю програми було шість Турівських пісень, вперше скомпонованих на фолкльорних мотивах села Турів біля Києва Левком Колодубом.

Присутніх на обох концертах було коло три тисячі осіб міжнародної публіки. Музичні критики передових чикаґських щоденників „Чикаґо Трібюн" і „Сан Тайм" дуже позитивно оцінили виступ київської оркестри, підкреслюючи її велику здисциплінованість і прецизію виконування творів. Треба пригадати, що не вперше чикаґська музична критика дала таку прихильну оцінку українським музикам.

Два роки тому музичний критик в Чикаго Джан фон Раєн захопився грою на два фортепіяни Валі Лисиці і Леоніда Кузнецова, що виступали в Українському Інституті Модерного Мистецтва, і в результаті наших мистців запросили виступити у серії концертів у Равінія парку біля Чикаго.

Друга частина святкової програми відбулася 12-го липня увечорі в цен-трі міста, в архітектурно старовинному будинку колишньої центральної бібліотеки, що його віддано для користування Централі побратимських міст, яка, крім Києва, включає 15 інших великих міст з різних континентів.

Вечір започаткувала трьома точками київська оркестра, після чого голова комітету міст-побратимів адвокат Марта Фаріон офіційно відкрила святкову програму. У своєму виступі вона підкреслила три важливі для української спільноти міста радісні обставини, серед яких проходять ці святкування: п'ятиліття заснування побратимського комітету Чикаго — Київ, п'ятиліття проголошення незалежности України, що відбудеться незабаром, і прийняття Конституції України. М. Фаріон підкреслила, що у підготову цієї особливої імпрези багато зусиль вклали члени переорганізованого комітету, а саме: інж. Святослав Личик, інж. Любомир Крушельницький, дир. Богдан Ватраль, Віра Еляшевська, Ліда Трухла і адвокат Ліда Шандор. Усім їм, зокрема генеральному консулові України Вікторові Кірикові та його співпрацівникам, а також перекладачеві д-рові Вікторові Личикові належиться велика подяка.

У дальшій програмі вечора виступили амбасадор України д-р Юрій Щербак, віцемер Києва В. Ромашко, що прибув на ці святкування ще з двома іншими членами Київської міськради — В. Локшином і О. Биструшкіним. Про коротку історію зформування побратимського комітету і його акції у минулому розказав перший голова цього комітету адвокат Ю. Куляс. Головний директор відділу культури Чикаго Льоїс Вайсберґ у своєму слові підкреслила ролю і значення економічного, соціяльного і культурного зближення двох міст, бо це зміцнює міждержавні зв'язки даних країн. Цю гарну і корисну традицію започаткував ще президент Д. Айзенгавер, а сьогодні президент Б. Клінтон є почесним головою централі побратимських міст у ЗСА. На закінчення промови Л. Вайсберґ прочитала офіційний документ від посадника Р. Дейлі, в якому висловлено запевнення, що дружній зв'язок між Чикаго і Києвом буде далі продовжуватися. З коротким словом від киян виступив О. Биструшкін і представники обох міст обмінялися дарунками.

Закінчилося це формальне відзначення п'ятиліття прийняттям. У просторій репрезентативній залі, оздобленій побільшеними фоторепродукціями архітектурних зразків Києва, зібралася досить численна публіка. Крім великої кількости української громади, на прийнятті були делегати польської центральної організації, литовці, представники американських корпорацій. Була теж група новоприбулих з України — жидівської інтеліген-ції, а між ними радіо- і телерепортери, що проводили інтерв'ю з деякими учасниками вечора.

У підсумках цього особливого свята співдружности обох міст не можна поминути деяких, на нашу думку, важливих моментів. Перше — це сама ініціятива голови комітету адв. Марти Фаріон, яка очолила його восени минулого року, провести ювілей п'ятиліття на ширшу скалю, запросивши до участи не тільки офіційних представників Києва, але й один з найкращих його музичних ансамблів. Але разом з цим виринули труднощі щодо фінансування такої великої імпрези. Звертатись по допомогу до нашої спільноти і так обтяженої різними пожертвами, не було й мови, хоча перша допомога прийшла таки від „своїх": на перші початкові витрати комітету з пожертвами поспішили наші фінансові установи — кооперативна каса „Самопоміч" і банк „Певність". За більшими сумами треба було таки звернутися до американської індустрії, яка завжди відгукується на культурні потреби міста. І тут поталанило. Спонзорами святкувань стали такі фінансові установи як Моторола та МекДоналд, а також адвокатська фірма Алтгаймер енд Ґрей, відома бизнесовими контактами з Україною і має там своїх представників (адвокат Ярослава Джонсон). Багато допомогла фірма Редекс, власниками якої є Ігор і Марта Вислоцькі. Частину справді великих коштів покрила управа міста.

Другим моментом, який заслуговує на увагу, є те, що наша українська спільнота в Чикаго через Централю побратимських міст вийшла на ширшу культурну арену, яка дає змогу нав'язати нам, репрезентантам нашої батьківщини, необхідні контакти і в її імені і разом з її умандатованими представниками стати справжнім співучасником міжнародної співдружби.

За таке успішне проведення програми у п'ятиліття побратимства міст Чикаго — Київ, управі комітету, очоленого адвокатом Мартою Фаріон, належиться признання і щира подяка.

На закінчення варто згадати, що під час перебування в Чикаго представники київської міської управи були прийняті на конференції з посадником Чикаго Р. Дейлі, а крім того відбули зустріч з представниками кількох американських корпорацій та з управою Федерації Жидів Америки (JUF). Темою зустрічі були справи українсько-жидівських відносин у Києві.

М. Семчишин

Під час відзначення п'ятиліття міст-побратимів Чикаґо і Києва (зліва): М. Фаріон, В. Локшин, О. Биструшкін, Л. Вайсберґ, д-р Ю. Щербак та В. Кірик.

А. Лебедь...

(Закінчення зі стор. 1)

лісових політичних справ кремлівських бюрократів, метою яких є пошкодити йому на цьому новому становищі. Але в основному він без будь-яких примирливих слів скритикував усіх відповідальних за жахливість чеченської війни включно з прем'єр-міністром Віктором Черномирдіном.

Пляни нового будинку для Українського Музею в Ню Йорку

Під час Загальних зборів Українського Музею 9-го червня ц.р. архітект Юрій Савицький ознайомив присутніх із плянами й макетом нового музейного будинку. Проєкт передбачає цілковиту перебудову великої індустріяльної споруди на 6-ій вулиці Схід для потреб музею.

У 1995 році Управа музею одноголосно обрала архітекта Ю. Савицького з нюйоркської фірми Greenfield, Sawicki, Tarella, Architects, P.C., закупленої 1986 року, для опрацювання проєкту, за яким музей має дістати достатню площу, щоб забезпечити призначення установи.

Згідно з плянами архітекта Ю. Савицького, новий будинок, який займатиме 75 лінійних стіп, дасть 16,200 кв. стіп ужиткової площі на трьох поверхах і в підвалі. Плян, який затвердила Управа, передбачає послідовний і збалянсований розклад простору, відповідно до потреб і вимог УМ. До дизайну включено також 2,000 кв. стіп добудови на другому поверсі та запевнено можливість у майбутньому добудувати четвертий поверх, якби виникла така потреба.

Архітект пояснив, що в новому приміщенні будуть великі ґалерії на першому й на другому поверхах, щоб якнайефективніше презентувати музейні виставки. Центральну ґалерію на першому поверсі можна буде використовувати також як авдиторію. Великий, просторий третій поверх зарезервовано для переховування колекцій.

Бібліотека, місця праці над колекціями, де їх можна буде готувати для виставок чи для наукових досліджень, кімнати для освітніх програм, заля, де відбуватимуться конференції, доповіді або демонстрування фільмів, а також місця для сховку різного музейного приладдя, міститиметься в підвалі. Бюра для працівників будуть розміщені на другому поверсі.

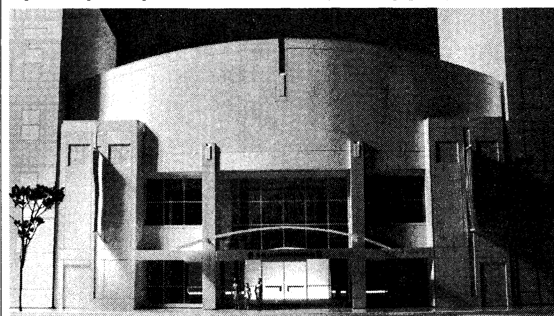
Музейна крамничка і кав'ярня/ґалерія будуть на першому поверсі, а поміж ними запроєктовано двоповерховий вестибюль, який підсилить у відвідувачів почуття простору. До ґалерій на другому поверсі можна буде ввійти розлогими сходами, розміщеними посередині першого поверху, або піднятися ліфтом.

Фасада будинку завдовжки 75 лінійних стіп, за задумом архітекта, твориться з прямолінійних форм з ужитком скла на першому й другому поверхах. Контрабалянсом до цих прямолінійних форм виступають горизонтально і вертикально вигнуті архітектурні викінчення третього поверху. Дизайн верхньої випуклости підкреслено вертикальним дашком над входом до будинку. В незаклеєних місцях на фасаді буде використано червонявого кольору цеглу, яка підходитиме до відтіні кольорів сусідніх будинків. Контрасту на крайніх ободах будинку надасть використання яснішого будівельного кам'яного матеріялу.

Ю. Савицький зазначив, що нове приміщення УМ буде устатковано наймодернішими апаратами й системами для контролювання вологости й температури повітря, освітлення тощо, достосованими до сучасних музейних стандартів.

У розробленні цього проєкту архітект тісно співпрацює з Будівельним комітетом, з директором і працівниками музею, а також із консультантами, що є знавцями музейного будівництва. Працюючи над проєктом, усі докладають максимальних зусиль, щоб він був солідний, відповідав сучасним вимогам музейництва та уможливлював у майбутньому добре продумані зміни, якщо їх диктуватимуть потреби музею.

У. М.

Вхід до запланованого будинку Українського Музею в Ню Йорку.

1996 LABOR DAY VOLLEYBALL TOURNAMENT
S O Y U Z I V K A
KOOLZAK GRAFIKA
present
Third Annual Koolzak/Suzi-Q Volleyball Tournament
Saturday, August 31st, LABOR DAY WEEKEND
AA/AB Division/Co-ed AB Division
FREE GIVE-AWAYS • FREE BEER
Bacardi Spirits
CASH/WEEKEND STAY PRIZES
FOR MORE INFORMATION CALL- MARK at 201-860-6104
or to register call
1-800-526-3292
ENTRANCE FEE $100 per team $150 after AUGUST 1st
VISA/MC ACCEPTED
UNA ESTATE • CATSKILL MOUNTAINS

КОМЕРЦІЙНІ ВАНТАЖІ В УКРАЇНУ та інші країни світу
Tel.: (908) 805-9664
тільки $100 за м³
European Delicatessen, Sea & Air Shipping Service
УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
VATRA INTERNATIONAL
76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK NJ, 08880
Офіційний представник фірми

ARKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

REAL ESTATE
ПРОДАЄТЬСЯ
В Підгайцях цегляний 8-кімнатний, двоповерховий дім із всіма зручностями.
Телефон (Toronto)
(416) 252-5696

БУДИНОК на ПРОДАЖ
Ранчо —7 кімнат, вітальня з каміном— розташоване на 8-ми акрах землі з гірським потоком. Будинок з 2-ма спальнями до винайму з місячним прибутком 500.00 дол. 2 милі від Союзівки. Ціна 189,000 дол.
Тел.: (914) 626-8187

FUNERAL DIRECTORS
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568